

INTRODUCTORIUM

2.

J A T R O -
MATHEMATI-
cum.

Authore,

AUGVSTO ETZ-
LERO Albi montano

HALÆ-SAXONUM,

Typis **PETRI FABRI** Impensis
Michaelis Oelschlegelij,

M. DC. XXII.

MAGNIFICO STRENUIS-
simo & Nobilissimo Domino,
Domino CASPARO à FURSTENAW,
Domino in Döbschitz, Gruna, Arn-
dorff, Neundorff Zoddell, Lissa, &c: Do-
mino & Patrono suo sub-
missè colendo.

agnifice, strenuissime & No-
bilissime Heros, Domine & Pa-
trone Musarum submissè co-
lende, Quod sapientissimus Sa-
lomon Ecclesiast. 29. c. pronun-
ciat: Sapientem Virum in medio Magna-
tum ministraturum, & in conspectu Princi-
pis appariturum: In terram alienigenarum
gentium pertransiturum, bona & mala in
omnibus tentaturum esse. Id sicut olim à Re-
gibus Philosophis, & principibus Viris summo
studio observatum fuisse historia testatur,
Ita bodierno seculo fieri videmus ut lauda-
tissimi quique Heroes, sapientia comparanda
avidè, non solum lectione & auditu rerum
contenti, sed & ipsis oculis (qui secundum
Polyb: lib 12. ἀληθέστεροι μάγιστρος quàm au-
res dicuntur) diu intellecta coram cernere

minime dubitent, prout in genere juxta Pla-
tonem in Soph: qui τὸν ὄντως Φιλόσοφος ἀπε-
regrinationibus non abhorret, cum scientia
disperse sint, sed πόλιν τε ἐκ πόλεως varie e-
migrat, ut pote τὰ μαθήματα ζυγίζοντες.
Tuam Magnificentiam, Magnifice & Nobi-
lissime Heros, Domine & Patrone submis-
se colende, humiliter appello, quæ ab ineunte æta-
te in scientijs artibusq; liberalioribus desu-
dans, vitæ quoddam tabernaculum (ut cum
Plutarcho loquar) in iisdem collocare, insu-
per & longâ plurimorum annorum cum ex-
teris & remotis gentibus conversatione,
multarum linguarum notitiam, rerumq;
abstrusarum usum & experientiam sibi
comparare non dubitavit, ut Magnificentia
T. etiamnum hodie tanquam sol inter cate-
ras stellas præfulgens, maximorum negotio-
rum directionem & administrationem mag-
nâ cum laude dignissimè commissam gerat,
facemq; rerum difficilissimarum agendarum
alijs summâ cum sapientiâ praluceat, ut si-
cut olim ad Salomonem sapientie audiendæ
graciâ properatum fuit, & Illi monitu Ec-
clesiast. 6. c. ad sapientem evigilandum est:
Ita communiter gradus ostiorum Magnifi-
centiæ Tux, juxta sacrum elogiū, a plurimis

doctis Viris quotidie exterrantur. Mearum
itaq; partium etiam esse existimaui, ut
quacumq; ratione Magnif. T. gratiam & fa-
vorem mihi conciliarem, & submisſe gratū
animum declararem: Cumq; nuper prater
propter Halam Saxonum transiens intelli-
gerem, libellum meū ante aliquot annos ibi
editum propter exemplarium penuriam à
doctis Viris desiderari, eum iterum typis
commiſſum, Magnif. T. submisſe dedicare &
offerre volui, etiam atq; etiam obteſtans,
magni Artaxerxis manipulum aquæ aru-
ſtico oblatum non ſpernentis exemplo, hoc
chartaceum muſculum ſerenā fronte ac-
cipere, mihi tanquam minimo Philoſophorū,
clementer favere, & ad majora elaboratiuſ
exaſcianda, primā fronte Magnif. T. ſpe-
ctantia & propediem typis cōmendāda, cal-
car gratioſe addere ne dedignetur; Valeat
Magnif. T. ad Neſtoreos annos in DEO Triu-
no & ſuper excelſiſſimo, ſubmisſe precor,
Dat. Hala Sax. 9. Auguſti, Anno 16.22.

Magnificentiaæ Tuæ

ſubmisſe Deditiſſ.

AUGUSTUS ETZLERUS Albi-
montanus.

Omnis perfectio, omnisq; fixi-
tas, tam spiritualis quam corpo-
ralis in unitate & ejus filiis con-
sistit, & quod magis Unitati approximat,
perfectius & fixius est. Unitas vero prima
& aeterna est Deus unus aeternus au-
raens, Ens Entium in seipso centratum,
Causa omnibus in hoc fundari necesse
habentibus) fons primus, cui immanen-
ter ab aeterno fluere competit, Hic cum
fit immensus, perfectus, supersapientis-
simus, actualissimus & invariabilis intel-
lectus, seipsum aeternaliter, comprehen-
sive invariabiliter q; cognoscit, sic ab a-
eterno in se ipso quiescit, sua imagina-
tione perfectissima & absolute centra-
lissima seipsum contemplatus est, & in
seipsa centrata illa Imaginatione intelli-
gendo seu cognoscendo seipsum ' id
quod de se concipit & per Imaginatio-
nem cognoscit, intra se exprimit, dicit,
producit, Dictio autem illa ad intus im-
manenter prolata est verbum Patris sese
modo praefato cognoscentis & expri-
mentis

verò molestâtes in morbis asserat, Musica enim Veneri cum Mercurio subjiciatur, cum & Musici fiant, quibus hi duo Planetæ feliciter junguntur. Ita per auditum Saturnus antipathicè infringitur, cum Venus Saturno opponatur. Loquenda sunt circa ægrum ea, que dignitates maximas rememorant, res Solares gestas, Item de choræis & alijs jucundis conversationibus in hortis & vineis. Caveantur etiam colloquutiones que vel de Monachis & alijs personis separatis vel de Saturninis rebus & animalibus, ut pote felibus, leporibus, &c. haberi possunt.

Animalia in eo conclavi habeantur Solaria & Venera, Inter quæ galli sæpissime cantantis, non quidem eo in conclavi ubi patiens degit, vocem audiat, ne consternatus & sic cor in melancholicis aliàs debile labefactetur. Plures sunt Medici, qui venam majusculo foramine incidunt melancholicis, quò non solum tenuis, sed per majus foramen crassior quoque exeat sanguis, Sed rectè sentire videtur Guilielmus

mus Placentinus, qui phlebotomiam in
melancholia non convenire ait, quia
sanguis aërei cum sit temperamenti cō-
trarietur melancholix, quæ frigida &
sicca est, sicq; Φλεβοτομίαν potius augere
morbum. Et licet Leonellus Faventinus
de medend. morb. c. 12. conferre dicat
Φλεβοτομίαν Saphænæ. (& Aretæus l. 1. c.
5. melancholicis sanguinem mittat) eò
quòd accidat in humoribus sicut in vi-
no, in quo semper crassæ partes & turbi-
dæ subsidēt in vase propter gravitatem,
quò & Galenus tendit comm. 3. in pro-
gnost. Hippocr. Unde ipsum evacuādo
clarificando evacuentur illæ partes à
fundo, ita quoque esse de melancholia,
quæ propter gravitatem suam & crassi-
tatem facile descendat, Ideoq; commo-
dissime per Saphænam evacuari: Tamē
quod Hippocrates Aphorism. II. 6. bo-
num indicat melancholicis hæmorro-
idas innatas, magis arridet, cum illa sit
naturalis via sanguinem melancholicū
expurgandi, & Hippocrates sexta parti-
cula aphorism. 21. Insanientes si varices
aut hæmorrhoides superveniant, resti-
tui,

propria edere non valeant, aliena
tamē pleno invidiæ funere efferre
minimē dubitent, qui tamen tan-
dem proprio suo conatu valles-
cunt, siquidem ~~ma~~ quæ Deo post-
quam semel placuerunt, non pos-
sunt displicere, in alijs co-
nantur pessundare;

SOLI DEO GLORIA.

*13. Sigis. Luth. y. g. f. o. r. t.
und. f. u. n. d. e. r. t. g. r. u. n. d. u. n. g.
21. 10. 16. 17.*

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF
ART AND HISTORY
OF THE CITY OF
NEW YORK
1000 5th Ave.
New York 17, N.Y.
1960

2011 D. 610.1

mentis æternum & incommutabile. Si-
cut enim ex hoc, quod Intellectus intel-
ligit, procedit intra ipsum quidam de re
intellecta conceptus, qui dicitur verbū
cordis, quod designatur voce verboque
oris. Ita ex hoc, quod Deus Pater intelli-
git & imaginatur semetipsum, Ipse est in
seipso, quemadmodum res intellecta
est in Intelligente per verbum ac simili-
tudinem suam, ita Deus Pater habet in
se sui ipsius verbum atque imaginem, quā
est filius ejus, secundum Dionysium. Ex
quo sequitur, quod tota Patris æterni
natura, excellentia, Majestas atque perfe-
ctio in hoc unico suo verbo æterno ple-
ne omnino continetur, repræsentatur,
resplendet. Deus enim erat verbum Jo-
han. i. c. Et sicut in Patre ab æterno om-
nes creaturæ præconceptivè contine-
bantur & existerant, Et, cum æterna &
prima sit generatio λόγου (qua nulla diu-
turnior, notante S. Thoma prima part.
summæ. quæst. 33. artic. 3.) subsistens, Ita
per hoc verbum omnia demum Imagi-
natione Patris æterni concepta creata
sunt, ut verbum omnium creaturarum
fons

fontis sit & Idea principalis, Ita namq; Ge-
ne. 1. Deus dixit, esto Lux & fuit Lux,
Item, esto expansum inter aquas, & fecit
Deus hoc expansum, Item, confluenta-
quæ in unum locum, & conspicua sit a-
rida, & factum est ita, Item dixit, Her-
bascit terra herbulas, & factum est ita,
Nam produxit terra herbulas, herbas
sementantes semen in species suas, & ar-
bores edentes fructum, in quibus semē
in species suas, Et vidit Deus id esse bo-
num, Post dixit, Sinto luminaria in ex-
panso cœli, & fuit ita. Postea dixit DE-
us, Abundē progignunto aquæ reptilia
animātia & volucres volantes super ter-
ram, & creavit Deus cetos maximos &
volucres, Item, producat terra bestias,
& fecit Deus bestias, Ita quicquid placet
sibi, וַיַּעַשׂ facit in cœlis ac in terra, per
maria & omnes abyssos Psalm. 135. Om-
ne enim quod vere est, vel verē fit, per
hoc verbum æternum fit, & in hoc exi-
stit, Ipso dicente est, quicquid est, Ipso
præcipiente existit Ps. 33. Hoc est, quod
Johannes 1. c. dicit, Omnia per verbum
facta esse, Deus namque omnia in sa-
pien-

piencia fecit Ps. 103. cuius nomine Filius
us in sacris insignitur, qui est verbum &
Sapiētia increata, Qualia enim & qua n-
tacunq; sunt, per Verbum Dei facta
sunt, loquente Augustino. Omne enim
quod verè est, in æterno & primo Ente
Entium fundatur, quod Deus est Triu-
nus & superexcelsissimus, & sicut Joh.
14. c. Christus expresse docet, quòd ne-
mo ad Patrem veniat, nisi per ipsum, Ita
etiam omne quod fit, nec per verbum
fit, revera nihil est, neque in Deo fun-
datur, sicut econtra omne quod creatū
est suo modo existere dicitur & perfe-
ctum est, perfectius tamē, quò quid En-
tium fonti proximius, cum fundetur in
æterno Entiū Ente, Hęc ratione omne
quod verè existere dicitur, voluntatem
Dei expedit, siquidē Christus æterna Pa-
tris imaginatio & volūtas est, qua creatū
unumquodq; est, quod creatū est, sic to-
nans Deus fortis voce sua facit mirabili-
ter, facit res adeò magnas, ut non possi-
m9 cognoscere, cum nivi edicit, esto in
terra, aut imbri, aut pluvix, mox imber
pluvixq; roboris ej9 adsūt, Job, 37. c. Ita
enim

enim tibi, o Deus, servit omnis creatura;
quia dixisti & facta sunt, misisti spiritum
tuum, qui ædificavit, neque est qui obsta-
tere possit voci tuæ Judit. c. 16. Omnes
namq; creaturæ verbo subjiciuntur, ut
hoc omnibus imperet, hincque cuncta
signa in nubibus & quatuor Elementis
bonum vel malum præscientia ortum
ducunt, Non enim rebellarunt signa
contra verbum יהוה Ps. 105. Simul ac e-
dixit, advenerat locusta & melolontha
eaque innumera Psalmo citato. Hoc est
quod יהוה Deus ipse dicit Exod. 7. 8. c.
ad Moysen, Ite & dicite Pharaoni, sic ait
יהוה Deus, si renues dimittere populū
meum, pisces in rivo morientur & rivo
convertetur in sanguinem, Item, ita ait
יהוה Deus, verberaturus sum totam orā
tuam inanis, Quod & Moyses & Aharon
Exod. 10. 11. capitibus repetunt, Sic ait
יהוה Deus &c. quasi dicerent, certo cer-
tius eventura sunt signa hæc, nisi dimi-
seris populum, quia Deus hæc dixit, cu-
jus verbum inefficax esse non potest,
per quod omnia facta sunt. Ut mirum
sit, quod Galenus decantatus ille Medi-
cinar

cinerum Princeps Clicet ab Eudemo in Me-
dicina parum versatus habitus fuerit, no-
tante eodem Galeno de prenot. (lib. 3.
de differ. puls. Mosis & Christi asseclas
pertinaciam insimulet, & Mosis Christi-
que scholam absque demonstratione leges
constituentem de diff. puls. lib. 2. asserat
Maximèq; in divinum illum virum Mo-
sen lib. 11. de usu part. corp. hum. inve-
hat, ubi optimum dicit neq; Epicurine-
que Mosis rationem sequi, & suam ac
Platonis, tum aliorum, qui apud Græcos
de natura rerum rectè conscripserunt,
rationem, a Mose dissidere ait, maxime-
que eundem errare putat, quod omnia
Deum facere posse arbitretur, etiam si
ex cineribus equum aut bovem facere
velit, hacq; de causa loco dicto inertissi-
mum Mosen nominat, & Proverbium
introducitur, Mose inertior. Sed existimo
Galenum hæc ita scripsisse, dum Phreni-
tide laboraret, quod de seipso Galenus
lib. 4. de loc. aff. insinuat, licet asserat,
rationalem in ipso facultatem tunc tē-
poris minimè vacillasse. O quam vel-
lem, Galenum, paulo sanius Platonis
animum

animum intellexisse, satis enim cōcin-
na, & quanta quidem unquam in Ethni-
cum cadere potuit ex Naturæ lumine
deprompta de Deo, Ente illo Entium,
noticia, in illo satis perfecta. Potius
quod in libro Galeno adscripto, An ani-
mal sit quod in utero, attendere debuis-
set, Naturam nempe humanam secun-
dum Socratem nos sortitos, quapropter
potius ijs, quæ divinitus dicuntur, con-
tēto esse debere, quàm iusto plus quæ-
rere, Deus enim ipse primus novit, Dei-
que assecla; & qui ipsi, ut inquit Plato,
amicus homo est. Ita Christus in ruinā
positus est, si consideretur secundum
Intellectum humanum, Resurrectio
verò consideratus per fidem Luc. 2. c.
Fides namq; ex Deo oritur, quam & De-
us distribuit Rom. 12. Et hic est tractus
Patris, Jo. 6. c. Itaq; firmissima fide sacrę
scripturæ innixi (ea namq; de Christo
verbo illo æterno testatur Christo ipso
affirmante) scimus verbo. Et in secu-
lum existente in coelis Psal. 119. Omnia
consistere creata, וְיָיָא namq; emittente
sermonem suum in terram, celerimē
excur-

excurrit verbum ejus Psa. 147. Emittens
verbum suum liquefacit gelu, simul ac
efflat ventū suum, effluunt aque, Psa. ci-
tato. Huic omnia obediunt, יהוה namq;
increpante mare algosum exsiccātū est
& deduxit eos per abyssos ejus quasi per
desertum Ps. 106. Ita & Christus Matt. 8. c.
Marc. 4. & Luc. 8. objurgat ventos & ma-
re, & obædiunt illi. Hic est Orpheus ille
Ovidii metamorph. 11. fabul. 1. qui carmi-
ne tali, sylvas animosq; ferarum, & saxa
sequentia traxit. Ita & Angeli obædiunt
& efficit verbum Dei Psalm. 103. Stellae
vocat, & dicunt ei, En adsumus Baruch.
3. c. Supputat namq, מנן numerum stel-
larum, quotquot sunt nominibus vo-
cans Psalm. 147. Hoc verbum est spiri-
tus Domini, qui implet orbē terrarum,
qui est in omnibus Sapient. 12. c. Hic est
princeps ac primogenitus diffusus Spi-
ritus, quē Philosophorum soboles uni-
tatem, atomum, animam vel Spiritum
primum nominat, uti patet ex libro Ga-
leno falso adscripto, An an. sit quod in-
ut. Hic est ubique in mari, ubique in ter-
ra Syrac. 14. c. Ob id verbum æternum.

in omnibus creaturis quodammodo
incarnatum est, cuius etiam ratione Ge-
nes. i. c. Omnia in Dei conspectu bona
creata sunt, ob id etiam Dominus mise-
retur hominum & animalium Ps. 36. Jo-
nae 4. c. Deus namq; propter huius verbi
æterni ἀγαλλμα incunctis existens, omnia
quæ sunt, diligit, & nihil abominatur e-
orum, quæ fecit, nec enim comparavit
quicquam quod odio haberet Sapient.
ii. c. Ut bonus sit יהוה omnibus, & mise-
ricordia ejus in omnibus operibus ejus
Ps. 145. propter Filium nempe per quem
facta sunt. Ut vere propinquus sit יהוה &
omnia præcepta Ipsius sint veritas Psal.
119. Ita ut cum Augustino dicere possi-
mus, quoad te incepti agnoscere, ô Deus,
ubiq; te præsentem invenio, ut verè ad
a no rem & laudes Dei omnia creata nos
invitent, ratione λόγος in ipsis existens,
notante eodem Augustino in lib. con-
fession. Hoc verbo omnia vivunt, ita ut
animalia bruta quidem sicut & plantæ
in hoc vivant secundum spiritum Astra-
lem præsidem ex septenario in æterno
אין fundato, Tu Domine cuncta vivifi-
cas

cas Nehem. 9. c. Te emittente spiritum
tuum recreantur omnia Psalm. 104. Ut
quod Varro notat mundus major quoq;
respiet, Namq; mundum animal esse,
eumq; ex variis Elementorum corpori-
bus conglobatum, moveri spiritu, regi-
mente: Quæ utraq; diffusa per membra
animæ æternæ molis vigorem exerceât,
nec minus eum respirare quàm homi-
nem, In profundo enim Oceani nares
quasdam mundi constitutas, per quas
emissi anhelitus vel reducti modò in-
flent maria, modò revocent, & replicæ
Solin. de mirab. mund. c. 34. Homo autē
solus totum illud verbum in se posside-
at, & ex illo inspirato vivat, & homo ē
ceteris divinius quippiam sortitus & re-
bus universis melior, Deoq; quodamō-
do potestate similis ut cum Gal. lib. an.
an. sic quod in ut loquar. Nam quod na-
tura in universo agit mundo ineffabili
atq; recondita longèq; nostra cognitio-
ne profundiore operatione loquente
Gal. loco dicto, per λόγος dispersim in va-
riis & infinitis speciebus, id in homine
spiritualiter completur, & sicut omne

creaturæ in Deo unitatem constituunt,
Ita in homine fine creationis suæ con-
veniunt, utpote qui perfectissima & no-
bilissima Dei creatura est, continens in
se λόγος æternum, (quod Idæa est Entis
omnis creati & ἄγαλμα totius mundani
systematis, imò Filii Dei ipsius, qui non
immeritò mundus archetypus & ars
increata rationibus plena à Dionys. vo-
catur) Deus enim inhalavit spiritum
viventem Genes. 3. c. Sufflavit vitalem
in nos spiritum Sapient. 15. cap. Spiritus
namque Dei fortis fecit me, & afflatus
omnipotentis vitam indidit mihi, dicit
Job. 33. cap. נַחֲמִי enim vocat generatio-
nes inde à principio Esai. 41. cap. Hic fu-
mus, respiratio narium nostrarum &
sermo prolatus motu cordis scintilla
est, quæ extincta in cinerem abit corpus
nostrum, & spiritus noster ut aër mollis
diffunditur Sapient. 2. c. Hæc est respira-
tio nostra loquælaque, quæ imago sunt
illius æterni verbi, unde hinc inde in sa-
cris anhelitus pro vita hominis sumi-
tur, sicut 1. Reg. 15. cap. dicitur, Interficie-
bat omne, quod Spiritum habebat à Je-
roboamo,

robeamus, eò quòd Impius esset & præ-
varicari fecisset populum DEI. Et Car-
danus in parva methodo curandi, re-
spirationem majoris in morbis judicii
censet, quàm pulsum, si namque imbe-
cilla paululum perseverârit, mortis in-
ditiū esse sicut gravissimis in morbis
respirationem paulò vegetiorem vitæ
inditiū dicit, ut non inconcinnè Cur-
tius. lib. 3. histor. de Alexandro Magno
aquæ frigiditate ferè extincto, repente
& rursus ad sese rediente, deinde con-
valescente paulatim, dicat, Liberius ca-
pisse meare Spiritum. Unde Plato
in Timæo respirationis & perspiratio-
nis rotam denotat, Dum enim è pecto-
re & pulmone foràs exierit Spiritus, ab
aëre, qui corpus ambit introque per ra-
ritatem carnis penetrat & circumvolui-
tur, locus ejus repletur, qui aer deinde
rursus regrediens & foras per corpus
exhalans, intrò respirationem per
oris & narium tramitem intrudit, Ut
non abs causa Hippocrates totum
corpus conspirabile & perspirabile
dixerit, Et Galenus cum Hippo-

erate hinc inde solertissimè respiratio-
nis differentias describant, ut spiratio-
nis facilitas in omni morbo acuto cum
febri, magnam habeat vim salutis secū-
dum Hippocratem in prognostic. repli-
cante id Galeno comment. i. in prognost.
Hippoc. Ut verè, qui convaliturus est, fa-
cilius spiret, sine dolore agat, noctu dor-
miam & alia signa securissima habeat.
Qui verò moriturus est, spiret difficul-
ter, conflictetur, vigilet, & alia signa de-
terrime habeat, quod ex Hippocrate re-
fert Galenus comm. 3. in prognost. Hip-
pocr. Ita Hippocr. in prænol. lib. dicit,
Magnum spiritum & per multum tem-
pus desipientiam significare, idemque
esse per multum tempus & rarum dice-
re Gal. lib. 3. de diffic. respirat. Item in
commentar. in lib. Epidem Hippoc. pri-
mū monet, ubi Hippocrates Philiscum
infanientē, cui Spiritus perpetuò quasi
revocanti rarus & magnus erat, introdu-
cit. Ita Spiritus (cujus nomine diffici-
lem spirationem intelligit Hippocrates,
notante Gal. de difficult. respir. lib. 3.) in
accessorius morborum malis malus est,
anhelatio

anhelatio verò peior (quandoquidem
amplius densatus intelligitur Spiritus)
secundum Hippocratem mortis quan-
doque inditium. Ita Spiritus densus exi-
stens dolorem aut in inflammationem si-
gnificat Hippocrati in prognost. Ita spi-
ritus rarus & parvus extinctionem na-
turalis caloris notat, teste Galeno in
prognost. Hippocr. comment. 1. Et Spi-
ritum frigidum ex ore & naribus prode-
untem valde perniciosum esse Galenus
ex Hippocrate lib. 3. de difficult. respir.
replicat, cum idem sit rarus & parvus, &
frigidus Spiritus, cum hic omnino rarus
& parvus sit, *ὁ λεγόμενός πνεύμα* (quod qui-
dem vocabulum diversimodè apud au-
thores accipitur) malum esse, Hippocr.
1. proæret. comm. 4. docet. Hinc M. Varro
Augustini & Hieronymi iudicio doctis-
simus, Deos ex Phrygia in Italiam decu-
lisse Æneam, dictosq; , quod pereos spi-
remus, & corpus, mentem & rationem
habeamus, asserit, id quod repetit Blond.
Flau. lib. 1. histori. *הוהו* namque extendit
coelos & fundat terram, formatq; Spi-
ritum hominis in medio ejus Zachar. 2. c.

Ut minus incredibile videatur id, quod
Solin. de mirabil. mundi c. 63. asserit, Ac-
colentes fontem Gangis, nullius ad escā
opis indigere, odore vivere pomorum,
& si tetriorem forte spiritum traxerint,
exanimari. Hoc est, quod Job. c. 7. dicit,
Recordare, Deus, ventum esse vitam
meam, ventus quippe & halitus æterni,
Patris, Hæc est visitatio Dei, quæ conser-
vat spiritum vel anhelitum nostrum.
Job. 10. c. Sermo namque יְהוָה vivificat
nos Psal. 119. Unde Job. 27. c. dicit, Quam-
diu anima mea in me erit, & halitus Dei
in naso meo, id est, quamdiu victurus
sum. יְהוָה enim indit animam populo
agendi in terra, & spiritum vel anhelitum
ambulantibus in ea, Esai. 42. c. Hoc
est, quod Jobi 26. c. dicitur, Apud quem,
Deus, enunciaſti sermones, & cujus
Spiritus prodiit ex te. Hoc est, quod
CHRISTUS Salvator noster Matth. 4.
c. dicit, Non ex solo pane vivit homo,
sed in omni verbo, quod procedit de
ore Dei, ut verè in Dei manu sit anima
omnis viventis, & halitus totius carnis
humanæ Job. 12. cap. Unde monet Esaias

c. 2. Abstineamus ab ipso homine, cui
halitus est in naso ipsius, quasi diceret,
cujus halitus ex DEI manu prodit.
Hujus verbi æterni non exiguum ἄγαλ-
μα in aëre elucescit, quo vivimus, & absq;
quo nullum animal vivere potest, unde
sapiens Sap. 7. c. dicit, Ego factus com-
munem traxi nobis aërem, sine respi-
ratione enim animal vivere & in totum
aëris attractionem perire impossibili
est, donec superfuerit animal, attamen
periisse putare propter parvitatem ni-
hil mirum esse, & hanc esse illam, quam
Heracides Ponticus spiritu privatam
& mortuam scripsit, Galenus lib. 1. de
difficult. respirat. disertè docet. Namq;
aërem multi rentur ex astrorum &
sphærarum cœlestium motu quasi au-
ram exspiratam oriri, Theophrastus à
summo Ente Deo ipso provenire, multi
à Deo in mundum inferiorem dehalari
rentur, ut verè sit ἄγαλμα æterni verbi,
Spiritus illius, qui in creatione prima
super aquas ferebatur, Gen. 1. c. quando
quidem per eum vita nostra servatur,
ut rectè Erasistratus senserit, spiritum.

B 5

vitalem

vitalē procreari ex ambiente nos aë-
re intra corpus assumpto, recensente
Galeno in lib. an sangv. in art. contin.
Ubi spiritum nostrum aëre crassiorē
affirmat, ut Praxagoras crassum & vapo-
ribus similem ipsum rectē asseruerit,
namq; prius aërem per pulmonis arte-
rias in cor, deinde ortas ab eo arterias
diffundi, & humiditatem quandam ab
illis vasis nancisci, Galenus loco dicto il-
luminatē docet, ubi notanda Christi,
verbi æterni, incarnatio, qui ex purissi-
mis sanguinis Mariæ guttulis sibi corpus
assumit, & ipsius ἀγαλλία naturale, aër
in corpore quodammodo corporifica-
tur, dum assumit humiditatem partiū
vitalium & corporosior fit. Dictaq; de
causa Galenus lib. 2 de Crisib. Spiritum
nostrum talem esse, qualem aërem in-
spiratum asserit, id quod de vitali, ani-
mali, & naturali latius accipiendum,
Namque haud spiritus in corpore unus
vita nostra est vel anima, sed omnes tres
spiritus animalis, inspirati illius divini
spiraculi quasi famuli & servitores, ut
rectē Galenus lib. 7. de Hippoc. & Platon.
dogmar.

dogmat. afferat, spiritum animale[m] ani-
mam nostram non esse, sed instrumen-
tum primum ad sensus omnes, ita loco
citato paulò post pag. 1038. dicit, sicut vi-
talis spiritus & in arteriis & in corde gi-
gnitur, materia generationis ex inspira-
tione & humorum exhalatione sumpta,
Ita animale[m] ex vitali perfectius conco-
cto oriri, ut non absq; ratione aër nutri-
mentum sit spiritus, quo enim quid cõ-
stat, eodem & nutritur, unde quibus a-
nimalis spiritus evacuatur, & ob id citã
renutritione opus habent, hos non solũ
valdè, sed & citò & dense inspirare Gal.
lib. 1. de difficult. respir. docet, ut Eras-
strati opinio, docentis ex inspiratione
animale[m] spiritum nutriri, quodamõ-
do stabiliatur, quod & Galeni in lib. de
util. respirat. confirmatur experientia,
ubi dicit; Si arteriæ circa collum con-
stringantur laqueis, nihil pati animal,
neq; statim, neq; postea, Totum enim
diem animal exspirare & inspirare ac
moveri citra impedimentum visum es-
se, Et paulò post eadem pag. 861. tom. 1.
concludit, ex inspiratione per nares po-
tissimam

tissimam alimenti partem animali spiritui accedere, (qui secundum eundem Galenum in lib. de usu puls. perpetuò nutriri postulat) atq; hoc esse, quod ab Hippocrate dicitur, principium alimenti spiritus, os, nares, guttur, pulmo & alia respiratio, & in reticulari Herophili plexu aërem quodammodò prius præparari in lib. de usu puls. Et cerebrum per nares, cor per pulmones respirare Galen. in lib. de pulsib. notat. Ut non immeritò Orientales Reges usu Lapidis, Dracontias appellati, gloriantur, qui è cerebro Draconis exciditur, & lapis haud est, nisi viventibus detrahatur, Nam si obeat prius serpens, cum halitu simul cyanescere duritiem solutam Solin. de mir. mund. c. 40. asserit. Dictaq; de causa Chabakkuki 2. c. Idola irridentur, quod auro & argēto contineantur, sed omninò nullus halitus sit in medio eorum, id est, dum halitu destituantur non vivant, sicut & Ps. 135. dicitur, Os illis esse, sed non loqui, oculos, & non videre, aures, sed non audire, etiam nullum esse spiritum in ore illorum, similesq; illis futuros esse
qui

qui faciunt illa, & quisquis confidat illis.
Hocq; in loco noteretur mors spiritualis,
Omne namque quod creatum est, per
verbum creatum est & vivit, Peccator
verò Idolis comparatur nullum hali-
tum in ore habentibus, quia à Deo pec-
catum & peccator creata non sunt, quia
in DEI conspectu nihil sunt (omne au-
tem quod est Ens per verbum creatum
& in conspectu DEI bonum est) liqui-
dem in verbo æterno nō consistunt, nec
per id animantur, idcirco spiritu in ore
destitui dicuntur. Porro m recorda-
tur homines esse carnem, ventum ab-
euntem, qui non revertitur Ps. 78. Nam-
q; verbo æterno cum spiritu exeunte re-
vertitur homo in terram suam, die eodē
pereunt cogitationes ejus Ps. 146. Verbo
enim hoc exeunte interit homo, & hoc
ipso olim retracto in seculi consumma-
tione omnia cōcisura sunt, hinc Job. 17. c.
dicit, Halitus meus corrupt⁹ est, dies mei
extinguuntur, sepulcra mea sunt, & c. 34.
Si Deus apponens ad eum animum suū,
spiritum & animam hominis ad se reci-
peret, Exspiraret omnis caro simul &
homo

homo in pulverem converteretur, Deo
namq; recipiente Spiritum eorum, ex-
spirant & in pulverem convertuntur.
Psalm. 104. Sicut itaq; halitu divino inspi-
rato homo vivit, & hoc retracto in pul-
verem cōvertitur, Ita per eundem mor-
tui resuscitabūtur, sicut ipse יהוה Ezech.
37. c. dicit, Ego indam spiritum meum
vobis, ut reviviscatis, & collocabo vos in
terra vestra, ut cognoscatis, me יהוה di-
cere & facere, dictum יהוה. Quò etiam
pertinet visio Prophetæ, dicto loco. Hoc
est, quod Deus Esai. 57. c. dicit, spiritus à
facie mea progredietur, ego faciam ha-
litum. Ceterum cum verbo hoc & hali-
tu Patris æterni vita nostra constet, cer-
tum est, quòd omnis, qui verbum Dei
observat mandatum, tūc etiam ipsius
halitum sive λόγος agnoscat, ne contra
ea peccet, ipsum longiore vita frui secū-
dum Psalm. 91. quia in latibulo Excelsi,
in umbra omnipotentis indefinenter
pernoctat, & Deo unitus est per verbū
ipsius, siquidem propinquum est nobis
verbum Dei, in ore nostro & corde no-
stro Deut. 30. c. Et est verbum fidei, quod
prædica-

prædicatur Roman. 10. Ita econtra non
agnoscentes hoc inspiratum verbum, &
in illud impingentes, breviorē vitā utū-
tur, ut non absq; ratione Apostolus Pau-
lus 1. Corint. 11. c. dicat, multos infirmos
esse inter eos, plurimos etiam obdormi-
isse, quod Sacramento altaris non recte
usi fuerint. Omnis namq; calamitas va-
letudinis humanæ oritur ex defectione
à verbo inspirato, per quod homo vivit,
sicut & aliās in verbo æterno felicitas
nostra æterna & temporalis consistit, ita
olim apud Israēlitas, quamdiu non re-
cesserunt à Mandatis & verbo DEI sui,
fuerunt apud ipsos bona, Quando verò
recesserunt, profligati sunt multis bellis
Judith. 5. c. Hinc Petrus Luc. 5. c. in nomi-
ne Jesu laxans rete magnam capit pi-
scium copiam, cum & DEUS benedicat
eis per verbum suum, ut multiplicetur
valde Psal. 107. Item benedicit tibi יהוה
è Tzyone frueretur igitur bone Jeruschala-
imorum omnibus diebus viræ tuæ Psal.
128. Benedicet tibi יהוה è Tzyone Psalm.
134. In hoc porro verbo æterno inspirato
nobis, salutationes fundantur, si ab ho-
mine

mine pio proficiſcantur, & fide ardente
proferantur, ut nimirum non ſine fru-
ctu ſingulari impertiantur, unde Matth.
ſicut & Luc. 10. c. Chriſtus diſcipulis di-
cit, In quamcunq; domum introeun-
tes, ſalutate eam, & venito pax veſtra ſu-
per eam, ſi digna eſt. Quo David Pſalm. 21
alludit dicēs, Pronunciatum labiorum
meorum non avertis, Domine, ut hac
de re maximi momenti habita fuerit
apud Patriarchas, & eorum filios bene-
dictio, hoc ipſum vel unice Genes. 27. c.
denotāte, Benedictio namq; Patris ædi-
ficat domos filiorum, & maledictio ma-
tris deſtruit eas, atteſtante ſapiente, Ita
Aharon & Filii ejus ſeparati erant ad a-
dolendum corā יהוה & ad benedicē-
dum in nomine ejus uſq; in ſeculum.
Chronic. 24. c. Vere namq; benedictum
eſt in ſeculum, quicquid יהוה benedicat
1. Chronicor. 18. c. Econtra verò nulla eſt
precationis vel imprecationis vis ex im-
probi ore, & abſque fundamento verò
profecta, quia Impius de veneno ſerpen-
tis Paraſaici participat, & aberrat ab
utero loquens mendacium, venenum
ipſi

ipſi ſimile veneno ſerpentis Pſalm. 59. Ut
rectè Ptolomæus, pulmoni, voci & re-
ſpirationi Mercurium præfecerit præſi-
dem, & rectè Mercurius ab hermonia,
id eſt, ſermone appellatus fuerit, alas in
capite & pedibus habens effigiatus, eò
quòd ſermo per aëra volitet, notante
Blond. Flau. lib. 1. hiſtor. Roman. Pro ho-
minum namque natura etiam halitus,
tanquam Mercurius, variat, ut ſanorum
hominum ſic ſanus, infirmorum verò
nocivus, quod in omnibus morbis, præ-
ſertim iis, qui pulmones occupârunt, e-
lucet, hinc non abs cauſa David ſenex
contubernio pulchre & caſtæ juvencu-
læ utitur 1. Reg. c. 1. Variat & halitus no-
ſter ſpiritus ineſſentis ratione, Nemo e-
nim eſt, qui edat virtutem per nomen
Chriſti, & poſſit citò malè loqui de ipſo,
Salvatore hoc loquente, Marc. 9. c. Bo-
nus enim homo è bono theſauro cor-
dis profert bona, & malus homo ex ma-
lo theſauro profert mala, Chriſto ipſo
Matth. 12. c. aſſerente, ubi Phariſæos vo-
cat progeniem viperarum dicens, Quo-
modo poſſitis bona loqui, cum ſitis im-

C

probi

probi, Nam ex abundantia cordis os lo-
quitur, ut verè verba oris improbi va-
na & dolosa sint Psalm. 36. Et peccatum
oris sui verbum labiorum suorum Psal.
59. Quodcunque enim verbum otio-
sium quis locutus fuerit, de eo rationem
redditurus est in iudicio Matth. 12. cap.
Neque falsò loquendum esse, sed sermo
noster sit Ita, ita, non, non, CHRISTUS
Matth. 5. c. docet, Ut meritò Angerona
diva silentii præsul prænexo obsignatoq;
ore plurimis præ oculis esse debeat, no-
tante Solino c. 1. de mirab. mundi. Sed,
heu, plura proferuntur ab hominibus
verba contra Deum & in abusum loque-
læ, quam ad verum usum ejusdem, ut o-
pus esset censore divino, sicut apud Rō-
manos, qui in auditorio censorum so-
nore nimis oscitassent, nota censoria
corrigebatur, notante Blond. Flau. lib. 3
histor. Rom. Plures namq; sunt, qui ser-
mone (quem nullum animal naturali-
ter habet, ut homo, ut Deum laudet, se-
cundum Aristot. in Polit.) abutuntur, fa-
tigant וְהָיָה verbis suis Maleac. 2. c. Con-
vertunt contra Deum fortem spiritum
suum

suum, cū depromunt ex ore suo sermo-
nes Job. 15. c. quorum os loquitur vanū,
& quorum dextera est dextera falsitatis
Psalm. 144. Exacuunt linguam suam si-
milem serpentis; venenum ptyados sub
labiis eorum Psalm. 140. Sic Actor. 5. c.
Ananias mentitur Petro & Petrus dicit,
non hominibus, sed Deo mentitus es, &
exemplo cecidit & expiravit Ananias,
(hoc est quod David dicto Psalmo 140.
precatur, Molestia labiorum ipsorum,
obtegar eos) eò quod hac particulā à
Deo ipsi tributa contra Deum abutere-
tur, quia Eccentricus à vero centro eter-
no Deo Triuno factus, serpentis virus
Paradisaici hauserat, quo infecti plures
halitum suum, id agunt, quod damna-
torum Apocal. 16. c. proprium esse dici-
tur, Deum cœli blasphemant, hinc in-
fernus locus silentii nominatur Psal. 115.
ubi nullæ Dei laudes resonant, Nam li-
cet blasphement Deum damnati, tamen
dicuntur silentes & nullius vocis, eò
quod in verbo non fundentur, sicut &
peccatum in conspectu Dei nihil est. O-
mnia verò cū æterno centro cōcentrica

Deum laudant per filium, per quem
creata sunt, Sol lucendo, Luna & omnes
stellæ lucidæ Psal. 148. aqua in cursu lau-
des Dei murmurat, aves cantu, arbores
se erigendo, laudant omnia nomen יהוה
quæ ipso præcipiente illico creata sunt
Psal. 148. ut verè omne, quod spiritum
habet, laudet יהוה. Porro verbum æter-
num fixum est, consumens omne id,
quod spiritualiter volatile & non con-
sistens est, id est, quod in Deo æterno En-
te Entium non fundatur, sicut Deus in-
terficit impios sermone oris sui Hosche-
hæ 6. c. quia in Deo non fundantur, nec
in verbo consistant, sic spiritu labiorum
suorum morte afficit improbum, Esai.
ii. c. Hæc est flamma, cujus oris spiritu
Impius recedit & arefit Job. 15. c. Ita insi-
pientes ab halitu Dei pereunt, & à flatu
nasi ejus consumuntur Job. 4. c. Ventus
pervadit, & non sunt amplius Psalm. 103.
Afflatu enim uno cadere poterant Sa-
pient. ii. c. Hinc David Ps. 139. dicit, Quod
si interemturus es improbum & viros
sanguinarios, dicendo, Recedite à me.
Sic lingua Domini ut Ignis consumens,
& spi-

& spiritus sive halitus ejus tanquam torrens Igne inundans ad collum Esai. 30. c. Sicut autem verbo æterno tanquam fixissimo, impius consumitur, Ita etiam omne id fugatur, quod per eccentricitatem & exorbitationem à vero centro, corpori adhospitatur (siquidem per id, necesse est, restituamur ad perfectionem corporalem & spirituales, cum hoc sit verbum FIAT in prima creatione divino ore prolatum, quod in omnibus creaturis resplendet & omnium rerum virtus & efficacia existit) penetrat totum corpus, quod non fixum & præternaturale est, abolet, totius hominis harmoniam rectificat, vitalem spiritum conservat, peccatorum stipendium, mortem & ipsius *πνεῦμα* morbos chronicos tum acutos, prædestinato saltem divinitus termino non præsentem, pellit, hominemq; in prospera valetudine ad vitæ finem usq; conservat, Hoc enim quantum fieri potest, natura nostra adeo perficitur, ut, sicut secundum Pythagoram, primum principium neq; sensui, neque perturbationi subiectum, (referente id

Blond. Flau. lib. i. histor.) Ita & corpus
nostrum per veram Medicinam morbis
non turbetur & ἀναισθητων malorum sit.
Namq; verbum vera Medicina est reru
omnium, perfecta, & per hujus cogniti-
onem, generalem Medicinam inque eo
tanquam Mercurio aeterno dulciter qui-
escere potest Medicus, DEI enim sermo
curat omnia Sapi. 16. c. Sic mittens Deus
verbum suum curavit ipsos Psalm. 107.
Vox enim יהוה cum virtute est Psal. 19.
Ita sermo יהוה purgatissimus est clype-
us omnibus, qui se recipiunt ad eum.
Psal. 18. U. verè auxilium nostrum sic in
nomine יהוה, qui fecit coelos & terram.
Psal. 24. Vivus enim & efficax est sermo
DEI penetrabilior omni gladio ancipiti,
& pertingens usque ad divisionem ani-
mae & spiritus, compagum quoq; & me-
dullarum Hebraeor. 4. c. Idcirco indefi-
nenter cum Davide Psalm. 119. oremus,
Ne abripe, Domine, ab ore meo verbum
veritatis, In eo enim semitam nostram
purificamus, Psalmista eodem loco no-
tante, semitam nempe corporis & ani-
mae. Ideoq; Deus in morbo requirendus
est

est primò, monente Ecclesiastico, siqui-
dem Medicina rerum est verbum D E I,
per quod omnes res creatæ sunt, Qui e-
nim Deum non curant, nec eundē qua-
runt, quomodo naturam propitiam ha-
berent, notante Paracelso, unde Deum
non quærentes in morbis, occumbunt,
sicut Asa neglecto Deo solis Medicis ad-
hærens mortuus est 2. Chroni. 16. c. Cum
Davide potius in verbo Dei spem habe-
amus Psal. 119. & cum eodem dicto loco
precemur, gratiam fac mihi, Domine,
secundum sermonem tuum, Item pro
sermone tuo vivum conserva me. Hinc
non absq; ratione, cū aēr ἀγᾶλμα quod-
dam sit verbi, Galenus lib. 3. de sanit. tu-
end. non exiguam apothepiæ portio-
nem dicit esse spiritus cohibitionem, si
omnibus thoracis musculis, qui circa
costas habentur, intentis coactisq; respi-
ratio contineatur. Ita namq; dum spi-
ritus efflari per exitum arteriæ prohibe-
tur, universum pectus ad διάφραγμα da-
ri, atque cum hoc, quæ ipsi subsunt om-
nia, simul attolli, jecur, lienem, ventri-
culum & alia. Oportere autem inte-

rim musculos abdominis leviter contrahi, ut ab his una cum septo ceu gemina manu pressis, quæ interfunt partibus excrementa, si quæ intra se habent, foras elidant. Si verò planè ferientur abdominis muscoli, nullum prædictorum excrementorum evacuari, quæ verò in thorace ac pulmonibus habentur, ea deorsum transferri. Si quis verò perinde ut septum, ita quoq; abdominis musculos spiritus cohibitione intendat, exquisitius planè expurgaturus sit ea, quæ sub septo sunt viscera, non tamen transferri quicquam à spiritus instrumentis ad ea, quæ nutrimento sunt delegata, sed totum excrementum in thorace & pulmonibus permanere. Expedire verò potius transferri ex thorace excrementa, eò quod in abdomine contenta alià via facilè, vomitu nempe vel purgatione excernantur, Ex thorace verò alias ea cū conatu & vi per tusses ejiciantur. Ita spiritus detentionem singultientibus & oscitantibus multum prodesse, siquidem oscitatio fiat ob vaporolum quædam & crallum spiritum in musculorum

lorum genere contentum lib. 3. de diffi-
cult. respirat, docet, spiritus detentio-
nem verò esse motum quēdam muscu-
lorum, non minus eorum, qui in abdo-
mine, quam qui in thorace sunt, & sic
vitioia per motum consumi lib. 2. de sa-
nit. tu. notat. sed hæc obiter, tetigisse suf-
ficiat.

Sermo porrò æternus Patris æterni
sapientia summa est, unde hinc inde in
sacris Filius Dei, sapientię nomine infi-
gnitur, Sapientia est halitus potentiaę
Dei, & syncerus fluxus à gloria omnipo-
tentis, propterea nihil inquinatum in-
eam incidit Sapient. 7. c. Verbum Dei al-
tissimi est fons Sapientiæ, Syrac. 1. 15. c.
Per hoc namq; omnis datur Sapientia,
& hoc cognoscere in naturalibus, perfe-
cta, quanta quidem in hominem cade-
re potest, est sapientia, Verum namque
est fundamētum, ad quod Solin. de mir.
m. c. 42. notante, sicut olim illam coloni-
am à Cæsare Dictatore deductam, faci-
bus accensis rectè dirigimus nostram in
naturalibus navigationem. Nam sine
hoc nihil inventum est, & quicunque

olim ex abdytissimis naturæ penetrali-
bus aliqua protulere, per hoc ipsum in
rebus existens ea prodiderunt, Hoc
namque in naturalibus cognoscere se-
cundum suam discrepantiam, summi
negotii res est, uti docebimus, Deo no-
bis benigniter aspirante, in libello no-
stro de signatura rerum, ubi Deum Pa-
trem, Filium & Spiritum sanctum in
creatis demonstrabimus, indicaturi
etiam si alterius Personæ Trinitatis spe-
cimen non apparere videatur. Ita pro-
fectò spiritus est in mortali & afflatus
omnipotentis facit eos intelligentes
Jobi 32. c. Afflatus nempe ille, qui Ada-
mo in prima creatione communicatus
est à Deo Triuno, cujus ἄγαλμα perfe-
ctum in nobis existit & reperitur, si pri-
mæ illi perfectioni omni mentis cona-
tu studemus, verbo Dei propalato obæ-
dimus, devotissimè ac incessabiliter
orando Deum, ut charitatis suæ fervore
mentem nostram incendat, impleat,
occupet, incessanter totaliterque possi-
deat, ut septem dona Spiritus sancti
quotidiè corroborentur ac perficiantur

etur in nobis, quatenus per hæc à spiritu
sancto frequentissimè ad contempla-
tiones prælucidas atque ignitas intimè
moveamur ac inflammemur. Hæc est
Pallas illa ex æterni Iovis cerebro & ima-
ginatione ab æterno progenerata, quæ
hominis animo illapsa & cognita facit,
ut mens ex amore divinorumque con-
templatione vehementer succendatur,
tota æstuanis, ignita atque flammigera,
efficiatur, utpote in immenso illo Divi-
nitatis igne per cuiusdam illapsam scin-
tillæ incensa, sicque cuncta creata tran-
scendens ac deferens, seipsam quoque
obliviscens, syncerè, integrè imò liberri-
mè feratur, resolvatur, liquefiat, trans-
formetur & absorbeatur in DEUM, per
æstuantissimam fervidæ charitatis affe-
ctionem ad eum. Hæc est via unitiva,
mentem DEO intimè ac supernatura-
liter nectens, in qua mystica illa consi-
stet Theologia, quæ est secretissima men-
tis cum DEO locutio, ut audiamus
quid loquatur in nobis DEUS Psalm. 85.
in quo etiam consistit interna & super-
mentalis visio & occulta naturam rerū
investi-

investigandi ratio. Et in hoc æterno ver-
bo omnes fundantur Prophetiæ, quare
certò impletæ sunt, unde Esaias 34. c. di-
cit, יהוה per os meum præcipit, Ita Pro-
phetia onerosa verbi יהוה ad Israël'em
Maleac. i. c. dicitur. Sic יהוה gratiam pro-
phetandi Jeremiæ largitur, dum manū
suam extendens tetigit os ipsius dicens,
Ecce indo verba mea ori tuo Jerem. i. c.
Et Hesekiel 33. c. dicit, Manus יהוה adfue-
rat mihi vesperi, ut aperiret os meum,
donec is veniret ad me manè, aperue-
ratq; os meum, ut non obmutescerem
amplius, Et Esai. 51. c. יהוה ait ad Prophe-
tam, Indidi verba mea ori tuo, Item spi-
ritus meus, qui est in te, & verba mea,
quæ posui in ore tuo, non recedent ex
ore tuo aut ex ore seminis tui, Esai. 59. c.
Hic est spiritus & anima ab universali il-
la anima & cœlesti choro delapsa, scien-
tiam suscipiens, viamq; quæ ad simile
ducit, sequens, terram superans, ab er-
roribus aquæ se avertens transcendens
aërem, igneq; superior divinitatem at-
tingens: Quæ sepè trans cœlestem lo-
cum intuetur, rerum omnium Domino
assistit,

assistit, superas res circumlabitur, sæpe
occurrit iis, quibus cum commune ge-
nus habet, novit unde est, quamvis in-
corpore sit, ipsumq; rerum omnium Pa-
trem universis rebus inesse, ut cum Ga-
leno in lib. an. an. sit quod in ut. loquar;
Ita enim Domino ~~medicente~~ edicente quis nō
prophetet Hamos. 3. c. Et Jeremias 20. c.
dicit, Sic dicam, non commemorabo
sermonem DEI, neque loquar amplius
nomine ejus, atqui est in animo meo
quasi ignis ardens inclusus ossibus meis
& defecit cor sustinendo & non possum
amplius. Hinc non sine causa Saul audi-
ens Prophetas mutabatur in virum alte-
rum 1 Reg. 10. c. Et Christus Apostolis su-
is Matth. 10. c. dicit, Spiritus Patris mei
loquitur in vobis. Hoc namq; verbum
potentissimum est, divinæ naturæ nos
reddens, unde David, Semel locutus est
Deus, bis idem audiui, robur esse Dei Ps.
63. & Christus Matth. 4. & Marci 1. c. filios
Zebedei alloquitur saltem, sequimini
me, & secuti sunt eum, Item Matth. 9 Lu.
5. c. dicit ad Matthæum, Sequere me, &
secutus est eum, atq; in hoc verbo æterno
efficax

efficax est vox concionatoris, animos
hominum flectens & ad Deum conver-
tens, Unde Ierem. 5. c. Dominus ad Iere-
miam, Ecce ego redditurus sum verba
mea in ore tuo velut ignem, populum
autem hunc velut ligna, quem ille con-
sumat. Quare & D. Hieronymus ad
Paulinum ait, Multum latentis energiae
continere vivam vocem praeconis, quae
in verbo DEI fundatur. Et David
Psalm. 119. orat DEUM, secundum ver-
bum suum prudentem ipsum reddat,
ubi meliorem legem oris נתינת dicit
multis millibus aureorum & argente-
orum nummorum, Per verbum enim נתינת
נתינת indicat homini, quae sit sua medi-
tatio Hamos. 14. cap. Siquidem verbum
aeterna Patris aeterni seipsum contem-
plantis imaginatio est, in quo omnia
consistunt in coelo & in terra, qui hoc
non cognoscit, nihil perfecti in natu-
ralibus proficetur, imò non loqui vide-
tur, qui verbum ignorat illudque non
observat, Sicut Psalm. 119. David dicit,
Cum nondum loquerer errabam, nunc
autem sermonem tuum observo, Ubi
dicit

dicat Psalmista, se seipsum fastidio tor-
quere, cum videt perfidè agentes ser-
mones DEI non observare, Ita enim
quicumque sermonem DEI non obser-
vat, verba sua, quæ indicat Iahacobo &
iura sua Israëlī Psalm. 147. in spirituali-
bus, quæ animæ salutem spectant, nul-
lius momenti & ne hominis quidem
nomine dignus, quicumque verò in na-
turalibus verbum hoc non agnoscit,
Medicus haud dicendus est; Per hoc
namque prisci & primi illi Medici *αὐτο-
νόμοι* secundum septenarium in cre-
atis se prodent ex solo Spiritus sancti
& Naturæ Luminis ductu, omnium
creaturarum vires scrutati sunt, cuncta
sua dogmata invenerunt, medicinaſq;
exhibuerunt mortalibus saluberrimas,
non quasi aleam jaciendo, quod Gale-
nus notat, in lib. primo Epidem. Hipp.
comm. 2. nec secundum Fabiam Medi-
cinam Rhetoricæ comparantem, viden-
tes alia salubria, alia insalubria, ex obser-
vatione eorum artem effecerunt, vel di-
dicerunt periculis hominum, experi-
mentaſq; per mortes egerunt, animaſq;
negotiaſq;

negotiati sunt, famam novitate aucu-
pantes, quod falso recit Plin. lib. 29. hist.
nat. Sed veris fundamentis nixi multa
quidem per experientiam, solidæ tamē
scientiæ conjunctam verā nimirum re-
rum omnium naturalium clave venati
sunt, quæ nondum innotuerunt, ut re-
ctè Hippocratis illius æmuli simus si ea,
quæ ut inveniret diu elaboravit Hippo-
crates, & ab eo benè dicta sunt, edocti,
quod vitæ superest, id in iis, quæ arti de-
sunt, inveniendis & propalandis consu-
mimus, notante Galeno, ubi dicit Med.
op. esse & Philos. Verbum namq̃ æter-
ni patris verum & certissimum esse Me-
dicinæ fundamentum, imò ipsam rerū
virtutem & efficaciam ingenitam, & 79
ipse æternus, salvator noster plurimis in
locis dictis & factis insinuavit, Ita Matth.
8. Marc. 1. c. Leprosū verbo sanat, & cu-
rat puerum centurionis, ubi centurio
dicit, Domine non sum dignus, ut intres
tectum meum, solum loquere & sana-
bitur puer meus, etenim ego sum homo
sub potestate constitutus, habens sub
me milites, & dico huic, proficiscere, &
alteri

alteri, veni, & venit: & servo meo, fac
hoc, & facit, Ob id Jesus hac audiens mi-
ratus dixit sequentibus, se in Israele tan-
tam fidem non invenisse, Ibidem Spiri-
tus malignos verbo ejicit, omnesq; ma-
le habentes restituit, Sic Paralyticum,
verbo sanat Matth. 9. Marc 2. Luc. 5. c. Ho-
minem manum aridam habentem ver-
bo restituit, Matth. 12. Marc 3 c. Dæmoni-
acum mutum obrulerunt Christo Mat.
9. Luc. 11. c. cumq; ejectum esset dæmo-
nium, locutus est mutus. Ita Jesus dæmo-
nium increpat & exiit ab homine Matt.
17. Marci 9. Luc. 9. c. Ejicit dæmonium,
per verbum Marc. 7. c. Eodem capite sur-
dum curat difficulter loquentem, misit
digitos in auriculas ejus, & cum spuisset,
tetigit linguam ejus, suspexit in cælum,
suspiravit & dixit Ephphata, id est Ada-
peritor, & apertæ sunt aures, Ita Marc. 8.
c. Jesus inspuit in oculos cæci, & restitu-
it eum. Hinc lapis glossopetra vocatus,
deficientibus Lunis coelo cadens, simi-
lisq; linguæ humanæ, à Magis non mo-
dica potestatis esse fertur, qui ex ea Lu-
nares motus excitari putant, notante
DSolino.

Solino de mirab. mund. 6. 48. Et non im-
merito Idides pro sacris habeantur, eò
quod ore pariant, referente eodem So-
lino de mir. m. c. 42. sed hæc obiter.

Hac ratione & verbi æterni potentia
per firmam fidem multi pii & Deales
homines mirabilia præstiterunt, Ita 1.
Reg. 17. c. farina cadere non consumeba-
tur, & ampulle oleum non deficiebat
secundum verbum יהוה quod locutus
fuerat per Eliam, Eodem loco excitat
puerum viduæ, inclamans יהוה & de-
mensus se super puero ter. Ubi mulier
dicit Eliæ, Agnosco verbum יהוה in ore
tuo verum esse, Ita etiam Matth. 21. Marc.
11. c. Discipuli missi adductum pullum
ligatum in bivio ad Bethphage, dixerunt
verbum Jesu, quod dixerat & ut præ-
ceperat Iesus discipulis, & statim turbæ
dimiserunt discipulos cum asinis. Ita
Elisa restituit aquam per verbum & sal,
inquiens, Dominus sic ait, Sano aquam
hanc, & sanata est. Item maledicis pue-
ris ipsum ludos facientibus, & discissi
sunt ab ursis puerorum quadraginta
duo 2. Reg. cap. 2. Et resuscitat puerum
Schubæ

Schunamitidis, orans & incumbens pu-
ro, applicansque os ori ipsius, oculos i-
psius oculis, 2. Reg. 4. c. Verbi etiam mir-
ratione, quod per Elisam locutum erat,
mortuus attingens ossa Elisæ reviviscit,
2. Reg. 13. c.

Ceterum sæpius dictum est, verbum
æternum omnis Medicinæ esse princi-
pium & fundamentum, in quo nempe
omnia consistunt & fundantur, hoc Me-
dicum perficit & sine hujus cognitione
nihil perfecti in Medicina habetur, Hoc
namq; necesse est majore præsentia Me-
dico insit & Medicus in eo maneat, Ut
non abs re Hippocrates, Pietatem im-
plicitam esse debere cordi Medici stra-
diderit, Ita enim plura præstare poterit
quæ in specie ἀνθρώπου videntur, Ad quod
notandum, (quod diligenter homo
Medicus observet cordique imprimat)
qua ratione CHRISTUS verbum illud
Patris ab æterno progenitus fuerit,
nempe per æternam DEI Patris Imagi-
nationem in seipsa centratam, Pater
enim intelligendo se gignit in se quen-
dam

dam conceptum, qui dicitur Filius eius,
& Pater & Filius diligendo se producunt
& spirant quendam increatum amorē,
qui dicitur Spiritus sanctus & est verus
Deus, Ab utroq; enim tam Patre, quàm
Filio, tanquam ab uno & individuo spi-
ratore idem profuit amor Spiritus san-
ctus. Ut secundum Beatum Thomam,
processio seu emanatio in divinis sit se-
cundum actionem immanentem, non
foris transcuntem, Per spirationem e-
nim Pater & Filius simul producunt cō-
dilectum, utpote Spiritum sanctum, Ita
quòd generatio Filii est diffusio natura-
lis, cum sit per modum naturæ, quem-
admodum splendor fluit à luce, proces-
sus autem Spiritus sancti est per modum
voluntatis, Pater enim & Filius spirant,
sed voluntas est, quâ spirant, sicut & Pa-
ter generat, & Intellectus est quo gene-
rat, utraq; nempè diffusio & emanatio
est intrinseca, substantialis, hypostatica,
indeficiens, perfecta, Ita Jesum Christum
discipulos suos afflantem iisdemq; spi-
ritum sanctum communicasse legimus
Joh. 20. c. Siquidem Pater in Ipso, & Ipse

in Patre erat, uti de se Ipsemet testatur,
Johan. 14. c. Ut non abiq; singulari causa,
cum gloria יהוה impleret templum, ne-
bula illud implet, ut præ gloria יהוה non
possent consistere sacerdotes 2. Chron.
5. Esai. 6. c. Ezech. 10. 42. 44. c. In Filio nam-
que siue verbo acquiescit Deus Matth. 3.
c. Dicto porro modo Christus semper
nascitur à Patre, unde mirandam novi-
tatem & novum miraculum Innocen-
tius dicit, Quod idem nascatur semper,
semel & sæpè, semel in hoc mundo na-
tus est à sancta Maria, illibata virginæ an-
te & post partum, cum quietum silenti-
um contineret omnia & nox in suo ve-
loce cursu media esset, omnipotens ser-
mo DEI è cœlis è throno regali præci-
sus bellator desiliit Sap. 18. c. Sæpe autem
nascitur in homine, neq; alia ratione in
μικροκόσμῳ progeneratur, quam in μεγα-
κόσμῳ, cum nimium quietum silentium
est in homine & fenestræ corporis clau-
sæ sunt, ne mors per eas intret Ierem. 9.
c. Sed qui vita est & resurrectio in nobis
vivat. Hoc namq; pacto praxis Medica
rectè accommodatur Deali animo &

mente in æterna quiete quietissima, ut
Medicinæ studiosus sit reclinatorium
CHRISTI, thronus ac requies DEI ex-
celsi, super viventis & adorandi, Mane
cum Davide 2. Samuel. 15. Montem oli-
veti ascendat microcosmicum, per sca-
jolas quatuor illas ignei currus Eliæ ro-
tas ex calidissimo igneæ dilectionis fer-
vore ac impetu in immensum divinita-
tis pelagus extaticè absorbeatur, & per
quandam superfervidissimi, superacu-
tissimi & incomprehensibiliter ac infi-
nitè ardentioris, supercalidioris & su-
pervehementissimi amoris divini re-
verberationem.

coelesti Numine plenus,
Plenus & afflatu

in firmâ fide agat id, quod debet & salu-
lutem proximi spectat, cujus modum
✠ salvator noster Marc. II. dilucidò
explanat dicens, Quicumq, dixerit mō-
ti huic, tollitor & projicitor in mare, nec
addubitaverit in corde suo, sed credide-
rit futura quæ dicit, fiet ei quicquid di-
xerit. Necesse verò est, ut cum Davide
Psalm. 139. recto animo dicere possit, Do-
mine

mine tu nosti sermonem meum cum
nondum est in lingua mea, Ita ut Imagi-
natio nostra ex DEO oriatur, & sermo
proficiscens in hac fundetur, Et quod
Blondus Flavius lib. i. histor. refertianos
mente & corpore esse oportere, qui sa-
cra peragunt, ad sacratissimam Medici-
nam faciendam recte accommodetur,
Unde Galenus in orat. ubi dicit, Med.
opt. esse Phil. dicit, omnem verum Me-
dicum, veritatis (sicut & CHRISTUS
Medicinæ omnis fundamentum in
veritate, qui ipse est veritas Iohan. 17.
cap. Viam DEI docet, affirmantibus hoc
etiam inimicis ipsius Marc. 12. Luc. 20.
cap.) & temperantiæ amicum esse, & o-
mnibus virtutibus præditum, quando-
quidem omnes inter se connexæ sunt,
nec possit, qui unam habet, non omnes
cæteras statim habere, tanquam ex uno
fune revinctas. Hucq; pertinet fabula He-
siodi, quam Chrysippus recenset, Iovem
nimirum devorata Metide & quasi gra-
vidum ex ipsa effectum conceptam ac
genitam in ipso puellam Minervam per
caput sive os peperisse, notante Galeno

de Hipp. & Platon. Dogmat. lib. 3. Ita ver-
bum æternaliter imaginatione Dei con-
ceptum & ab æterno à Patre prolatum
est, & hoc modo per fidem, quæ imagi-
natio ex Deo oriunda est, eructet cor
nostrum de Deo verbum bonum. Hoc
verbum Mercurius est æternus, & in hoc
Mercurius fundatur naturalis rationis
Dominus & omnium artium author,
hilari vultu, acris oculis, juvenis for-
mosus, nec ejusmodi, ut fucatum quic-
quam in eo aut comptum deprehen-
das, sed in cujus forma animi virtutes
protinus eluceant. Basi innititur sic un-
diq; figuratæ, ut quadrantal referat, qua
maxime figura res ipsa stabilis atq; im-
mobilis redditur. Comites ejus, sicuti
ipse dux hilares splendidiq; respiciun-
tur, nec ab eo ulla in parte sejuncti neq; di-
visi, sed ejus semper asseclæ, semperq; ejus
providentia fruentes, omnes namq; ejus
asseclæ modesti sunt, non currentes, nō
exclamantes, non inter se dissidentes,
sed inter quos ipse Mercurius locum re-
neat, ut verbis jam recitatis Galeni in-
orat. Iuaso. ad artes utar. Sacram tetigi-
mus

mus anchoram plurimis in locis, nec
plura proferenda, ne bacuceonibus bu-
bonum mysteria quoquomodo inno-
tescant, ut cum Trithemio in polygra-
phia loquar. Vos qui sapientiæ æternæ
splendore mentis intima irradiati, de-
corati & fecundi redditi, vitiatorum ne-
bulis dissipatis, passionum motibus se-
datis, ignorantia caligine deterfa, sapi-
entiam ardentè amatis, cordialissimè
exquiritis, in sponsam vestri rationalis
spiritus assumitis, brachiis charitatis
eam intra vos in cordis cubiculo spiri-
tualiter complectentes in ejus castis
amplexibus dulciter quiescitis, ex ea
fructificatis, Vos, inquam, adeste, & illu-
minato emundatoq; mentis oculo ad
cibum solidum Hebr. 5. aspiretis, sapien-
tiamq; illam, de qua loquitur Aposto-
lus inter perfectos, cujus capaces non
sunt carnales, desideretis, atq; *καρίσματα*
meliora 1. Cor. 2. infatigabiliter æmulari
studeatis, & thesaurum in alteram vitam
perdurantem amplectamini. Siquidem
hoc est fundamentum benignitatis maxi-
mæ, qua Deus suos prosequitur, Idcirco

D s

bene-

benedicant ipsi Psalm. 145. Acclamentur
ipsi gratiarum actione, psallant ipsi cy-
thara Psalm. 150. Celebrent יהוה omnes
Reges terræ, qui audiunt sermones oris
sui Psalm. 138. Benignitatem & memori-
am ample bonitatis suæ eructent, & iu-
stitiam ipsius cantent Psalm. 145. Quia
in verbo omnia nobis misericorditer
& benignè largitur, ob id celebrate
DEUM Deorum, quia in seculum est
benignitas ejus Psalm. 136. Celebro te,
ו יהוה, eò quod suspiciendis operibus
tuis in admirationem traducor, cele-
bro mirabilia opera tua, quam maximè
novit animus meus Psalm. 139. Laudabo
יהוה in vita mea, psallam DEO meo,
quam diu futurus sum. Psalm 146.
Eructabunt labia mea laudes DEI Psalm.
119. quia יהוה nomen est in seculum,
memoria ipsius in quamque generati-
onem Psalm. 135. Idcirco benedicam no-
mini יהוה in seculum & sempiternum,
Gloriam regni ejus prædicabit, Lauda-
tionem ejus eloquetur os meum, &
omnis caro benedicat nomini sancto
ejus in omnia secula, Amen. Et hæc Cha-
orice

oticè de primo Medicinæ fundamento
& perfectione æterna indicasse sufficiat.

Cæterum & dualitas prima cum po-
mo Adamico hausta est, quæ nullam
cum unitate prima æternaq; perfectio-
ne ἀναλογία^α habet, nec ulla cum creatu-
ra concentrica, sed Eccentrica, non ex
Deo, sed suo ipsius jure & defectione ab
æterno centro certo orta est, omnis mi-
seriæ & calamitatis eternæ, tum tempo-
ralis origo, siquidem initium miseriæ
hominum ab initio peccantis hominis
oritur, cū per peccatum homo se morti
substraverit, loquente Paulo Orol. lib. 1.
histor. utpote quæ à Deo & creaturis o-
mnibus segregat, quādoquidē n ex Deo
non procedit, nec in æterno centro fixa,
sed volatilis nutat, nulli suffulta centro,
omnis mobilitatis, inconsistentiæ & im-
perfectionis initium, quæ in tantum
homini insedit, ut jumentis æquipare-
tur, dum astra æque propter recessum,
ab unitate in hominem agunt, tanquā
Concentrica Eccentricum, ut dualitas
manifesta ipsi in cœlo sit constituta in
Marte & Saturno, ut nō inmerito & absq;
ratione

ratione Agyptii Saturni simalachrum,
quaternario, qui dualitatis filius est, in-
signierint, quatuor nempe oculis, toti-
dem alis, illis duobus apertis, duobus
clausis, his duabus explicatis, duabus re-
missis, annotante Blond. Flavio lib. i. hist.
Et non sine causa Rhodij Saturno, Lace-
dæmoniiq; Marti hominem sacrificarint,
notante eodem Blondo, loco di-
cto, si enim homine agrotare incipien-
te Luna liminis incremento turgescens
motuq; velociore provecta quadrato
Martis, vel antequam ad diametrum
perveniat, in Martem impingat, altero
beneficorum non occurrente, læthales
& perniciosos notat morbos, Luna ve-
rò decrescens motu & lumine Saturni
conjunctione vel quadrato infecta insu-
perabilem morbum futurum notat
Trismegisto in Jarromathemat. Hi
namq; duo destructores Valetudinis
morumq; plurimorum infortuniorum
causæ sunt, dum animis illapsi suis fati-
bus astralibus, eos inquiriant, postmo-
dum corporibus illorum ἀγλαματα ap-
parentiora promptè conciliari & spontè
adholpi-

ad hospitari videantur, spiritu nempe in
corpus agente suamq; imprimente pre-
conceptionem, qua suo modo corpori-
ficata morbi apparent diversi, cum om-
ne spiritualiter conceptum demum i-
maginatione actuata visibile appareat.
Ita motu sympathico vel antipathico
conservatores viscerum collutilant, ex-
altant, debilitant vel obfuscant, Omnis
namq; pugna & ~~devia~~ ex dualitate oritur,
cum e contra omnis quies & pax in uni-
tate fundetur, in unitate namq; manens
plurium non recipit incursum (cum
unitas in plura dividi numerariq; non
possit) sed in eterna unitate ab externo
incurfu liberum est & immobile perma-
net, Pluralitas verò & à centro uno per-
petuo excursus se in plura dissipat & di-
spertit, ut inde interior nulla potestas,
sed in externis dissipata & divulgata ob-
erret, cum omne interioris consistentiæ
statum amittens in plura discerpatur,
exterius gestiat conspici, nulloq; intus
fundamento fulciatur, fulcroq; stabilia-
tur, sicut Adamus comesto pomo Para-
disaico dualitate inquinato, inquietus
animum

animum suum Dei praesentiam vereba-
tur & post correcta fugiens vocem il-
lam, per quam cuncta creata, sese ab-
scondens timebat, cum tamen illius in-
halatae in creatione ratione antea sola
vivens DEO charissimus, & in Filio aeter-
no λόγῳ unitissimus esset. Statim itaq;
altera natura se prodebat ex dualitate
oriunda, quae nullam cum DEO vel ulla
creatura ἀναλογίαν habet, nullam enim
sui cum DEO cognationem agnoscebat,
adeò ut fructus DEO propiores essent,
post quae Adamus se abscondebat, cum
alias DEI in hortum adventum letissime
acciperet, Inq; DEO tanquam centro æ-
terno unicè quiesceret, nihil cupiēs nec
appetens extra DEUM, utpote in eo per-
fectionatus. Illa porro dualitas in tan-
tum hominum insedit animis, ut pauci
reperiantur & phœnice rariores sint,
qui absque dualitate & Mumia secun-
daria verè cum DEO concentrici sint,
qui quæ creaturarum aliarum tanquam
cum æterna unitate concentricarum
insultum non expavescat, cum alias
Concentricum omne agat in Eccentri-
cum,

sum, & quod maiore latitudine æterni
oris Spiritu refertum est, potentissimè
suas vires exerat in Eccentrica pariter
& concentrica, ita, licet per se illæ actio-
nes sint concentricæ in concentricis,
& per se tales sint, in Eccentricis tamen
pro Eccentricis reputentur, cum secun-
dario & ratione unitatis abolitæ (per-
fectionis nempe primæ) easdem influ-
entias sentiant, nec in perfectissima
æterni DEI in se centrata imagina-
tione fundentur respectu patientis,
licet aliàs per se ex Ea ipsa procedant,
cum nobilius agat in ignobilius. No-
bile hic meritò vocamus id, quod ma-
gis fixum & consistens est, utpote
DEO proximius. Ita quidem astra
potentissimè in inferiora agunt, Ver-
bo enim יהוה coeli facti sunt, & Spiri-
tus oris Ejus totus exercitus eorum.
Psalm. 33. Et sicut æterna proge-
neratio per λόγος facta est, Ita per Eum
ipsum mediatè cuncta constant, & astra
maiore latitudine inest, Et sicut æterna
potencia primaque actio inperspirua-
lissima

lissima & ineffabilis per vitam spiritua-
lem facta est, Ita etiam nunc hodierno
tempore spiritus astrales fortissima sua
Imaginatione agunt in sublunaria, cha-
osq; constellant fatibus suis spirituali-
bus, qui in aëre moventur, quo unum-
quodq; vivit, & pro ratione praesidis spi-
ritus sibi conformem attrahit influen-
tiam, inq; sua natura confortatur, cum
simile in simile agat. Ita quidem aer
Mercurialem naturam praese ferens o-
mnium stellarum influentias per ima-
ginationem, id est, vitam spirituum praes-
sidum impressas ἐχὼ καὶ ὄχρ, hinc fit, ut
homo nascens quivis, secundum coeli
tempore Nativitatis constellationem,
naturam, temperamentum & animi
mores fortiatur diversos, prout nimirum
aër per fortissimam spirituum astraliū
imaginationem & respectum ad se in-
vicem fuit affectus. Cum enim ex aëre
homo spiritum ducat, & Mercurialia sa-
lias ad transmutationem aliorum apta
sint, qualis aër, & facile aliorum naturā
recipit, totiusq; coeli impressiones praes-
entiscit. Ita plurimi mortalium mor-
bos

hos incidunt, cum ratione cœlestis mo-
tus & revolutionis, vel quadratus vel
oppositus radius malefici ferit eum Pla-
netam, qui tempore ~~γυρόμενος~~ male ab in-
fortunis aspiciebatur, Illa enim per aē-
rem inspirata in nativitate constellatio
occultè in visceribus operata, facilimè
actuatur per revertentem similem se-
cundum dualitatem & ejus filios, cum
jam in corpore spiritualiter latens per
~~ἀναπνοήν~~ ejusdem cōstellationis, vi nem-
pe eorundem Spiritum imaginationum
secundum binarium sese distribuentiū
agitetur. Unde Hippocrates, non mini-
mum esse, pronunciavit, quod ad Medi-
cinam Astronomia conferat, replicante
id Galeno in or. quod Med. deb. esse Phil.
siquidem sine stellarum congressu sive
confluxu nihil in rebus humanis aut
valetudinarium est, aut sanum, loquen-
te Trismegisto in Jatromathem. Omnes
namq; morbi dicta ratione vel ex spiri-
tuali conservatorum debilitate, vel de-
structorum v. hementia, vel his mistis
proveniunt, Et sicut olim Polyd. Virgil.
lib. i. de invent. rer. cap. i. notante, damo-

E

nes

nes mortales malis cogeant ad sua de-
currere auxilia, Ita & fetus astralium
spirituum, prout destructoris vel con-
servatoris ministri sunt, ad suos Paren-
tes, Physicè loquendo, secundum septe-
narium confugere cogunt ijs in rebus
auxilia post Deum quærendo, quæ cer-
ti Planetæ alicujus vires præferunt,
vel secundum monadem ijs in rebus,
ubi verbum unitativè latet. Et hinc
vera scaturit curandi methodus secun-
dum Spiritus astrales, rerum præsides,
Non enim more quorundam solummo-
do secundum primas qualitates cura
instituenda clamitantium, hæc herbam
calidam, itaq; calfacere, nec innuentiū,
quod membrum sive viscus spiritu suo
respiciat, quibusq; morbis à Natura sit
destinatum. Non sic certè ad verum fun-
damentum pervenitur, nisi quis per se-
riam & diligentem speculationem soli-
diori sciētia incrementum studeat, majoris
cum minore mundo cōcordantiam de-
prehendat, & observatione vigili omni-
um majoris mundi per spiritum ejusdē
actionum, mutationum, variationum &
earum

de earum in microcosmum secundaria-
rum actionū noticiam habeat, & ex am-
borum configuratione νοσμῶν Medicinam
venetur non solum ejus morbo
specificam, sed etiam cuivis Individuo
Individuatam. Ita enim prisci Medici di-
ligente observatione & Angelica revela-
tione astrorum in hæc inferiora impres-
siones animadverterunt, & pro eorum
in creata megacosmi actione microcos-
mi affectiones levârunt vel antipathicè
vel sympathicè vel mixtim pro cujusvis
morbi naturâ, Unde Galenus, Contra-
ria contrariis curari affirmat in lib. de
art. Med. constit. Item lib. ii. method.
med. Ubi dicit, Illum omnem medendi
methodum confusurum, qui hanc indi-
cationem, Contraria contrariis curari,
neglexerit, & perpetuum illud præce-
ptum manere asseverat, & in lib. de Ven.
sect. advers. Erasist. Naturam bruta quoq;
hanc regulâ docuisse notat; Hunc verò
Paracelsus reprehendere conatur, dicēs,
similia similibus curari, quo etiam Gale-
nus art. med. c. 86. videtur inclinare, Si-
milialia similibus afferēdo, salubrib⁹ uten-

dum esse causis. Quod si autem æquā lance ponderentur horum authorum opiniones, patefit, ambos rectè sensisse, modò rectè intelligantur, Pro ratione enim destructorum & conservatorum Medicus curam variet, necesse est, si feliciter in praxi versari velit, In quo ipso quam multifariam peccetur quotidie à Medicastris, qui ne uilius quidem quidem visceris conservatorem vel destructorem attendunt, & per consequens causas & naturas morborum ignorant, dici non potest. Sunt enim aliqui morbi, qui solum modò spiritualiter contrariis, aliqui similibus vel his mistis curari volunt, ut hâc in parte stadius Interpretes Hermetis Jatromathem. aberrasse videatur, qui in omnibus detrimentis, quæ curatione corrigi possunt, jubet resistere morbo per Planetas contrarias vires & naturam habentes. Aliter etiam in principio, augmento, aliter in statu & declinatione morbi procedendum, ubi nempe conservator vel est victus sive debilitatus, vel destructor vehemens sive repulsus, stultum enim est, eadem secundum

cundum astralem influentiam exhibe-
re medicamina conservatore jam ferè
victo, qualia exhibentur eodem in mor-
bo, conservatore adhuc vegeto cumq;
destructore duellante, Ita in morbis Lu-
minaris majoris, à destructoris vehemē-
tia sive perversitate provenientiibus, nō
nisi paroxylmo, (id est, eo tempore, quo
duellat conservator & destructor) vel
hora & motu spirituali cessante, destru-
ctoris sympathica exhibenda sunt, ut
inferius dilucidius decebitur. Namq; o-
mnis morbus, qui ex destructoris vehe-
mentia provenit, sympathicis cum anti-
pathicis visceris tollitur: Ea etenim ma-
litas destructorum est, adeoq; dualitas
hominum in sedit compositioni, totaq;
ipsorum naturam in tantum collutula-
vit, ut non solum omnia viscera interna
vel Luminarium sive Fortunarum per
eam inquietentur, sed etiam ea ipsa vi-
scera destructoribus generalibus duo-
bus subjecta absque alterius malitiæ &
impugnatione (cum extra dualitatem
nulla detur malitas) sæpissimè à scopo
deficientia naturali per spiritus praesi-

des, hominem disrudent, doloresque
varios cieant. Insuper quaque membra
externa per malitiam suam debilitant,
licet illis non antipathici, sed solummo-
dò collaterales sint, id quod tamen o-
mnium maximè præstant & ostendunt
erga ea, quibus diametro spirituali ad-
versantur, Imò & collaterali & quodam-
modo harmoniâ, apparente plurimos
morbos ex internorū viscerum spirituum
collutinatione inferunt; secundum qui-
dē primum modum, Mars antipathicè
sanguinem movet, inflammat, hepar debi-
litat, obstruit, sicut & vultur avis Martia-
lis & rapax non nisi ex hepatis obstru-
ctione & putrefactione moritur, Physicis
attestantibus, cū Jovialia in Martialibus
animalibus viscera sint debilissima, ob
spiritualem Jovis & Martis ἀντιπαθέα. Si-
mili modo Saturnus Solem obfuscet op-
positione sua spirituali, Unde regulari-
ter Cardialgia, Saturninorumque Spiritu-
um cor pulsantium impetus atque adeo
quandoque Melancholia flatulenta exo-
ritur; Juxta secundum verò modum se-
pissimè lien ratione præsidis Spiritus,
ipse met. sine alterius impugnatione,
propriâ

propria nempe malitate & κακείᾳ spiri-
tuali obstruitur, intenditur, tumescit,
hominemq; discrutiat, dum per duali-
tatis respectum praeses illius spiritali-
ter deficiat, cum in perfectionis nota in
ipso deprehendatur, ut secundarius nu-
merus ab unitate alienatus se omnium
maxime suo indicio in μιμεσίᾳ pro-
dat. Ita tertio modo Mars & Saturnus
quocunq; in signo nascente aliquo ver-
santur, nato dualitatis ἄγαλμα in corpo-
re constellant, Ita si alteruter malefico-
rum in piscibus existat, hominum po-
dagricum vel alio pedum morbo de-
rentum facit, cum pisces pedibus praeficiantur, & in primis si in sexta vel octa-
va extiterint, sicut Rudolphus II. Roma-
nor. Imperator auguste & piae memorie,
pedis morbo tetatus fuit, quo etiam mor-
uus, cum haberet in genesi sua pisces o-
ctavam domum tenentes & Saturnum in
illis versantem Retrogradum. Ita quoq;
Mars in geminis, in primis in cadente do-
mo vel signo interpolato, regulariter (nisi
Jovis vel alterutrius benevoli benignus a-
spectus accedat) brachiorum vel ex his u-
nius fractionem, vel certe per vim Martia

extremam lationem minatur. Sicut &
quarto modo Mars veniri minimè anti-
pathicus, sed collateralis & potius ami-
cus spiritualiter per malignam macro-
& microcosmicam irradiationem. Ve-
nerem ita fascinat & exaltat, ut Satyria-
sis, vel Priapismus sapissimè sequatur,
Spiritu Martiali Venerem intus stimu-
lante, in quibus ipsis affectibus quidem
impossibile esset, Venerem per se sine
alterius spiritus admistione ita exaltari,
cum Venus per se mansueta placidaq;
sit, nec furiat nisi cum Marte.

Nb. Porro eâ ratione quadruplices mor-
bos in genere statuimus, 1. Qui ex sola
destructoris vehementia proveniunt, 2.
Qui ex solo conservatoris defectione
vel debilitate absq; malitia & violentia
destructoris oriuntur, 3. Qui ex violentia
destructoris & imbecillitate conserva-
toris simul mistis & defectum constitu-
entibus propullulant, 4. Qui à collatera-
li alicujus visceris & quidem harmonia-
co Spiritu exaltante & morbificè de na-
turali statu elevante conservatorem,
causantur. Ita namq; ad dualitatem de-
clinat

clinat omne, quod in naturali & præfixo semel statu non permanet, quodque in corpore humano à destructoribus moveri potest, duobus, sive etiam alterutro eorum, Sicut naturaliter Venus cum Marte quandam collateralem amicitiam colit, ita ut Venus sapissimè in genesi, mala, quæ Mars porrendit sua præsentia conjunctione, sive alia benefica irradiatione diluat, & e contra Mars Venerem irradiatione sua plerumq; stimulet, cum sit potentia naturalis secundum appetitivam excitari apta, imprimis per Martem solertia Patrem, & dualitas per suos affectus quoscunque etià Imaginationem & hominis cogitationem, semen nempe spiritus secundum Holgothum, vellicet, adulteret, & ab unitate prima abalienet, sicut tum in infortunarum ambarum, tum earum collutatione collateralis erga beneficos fieri consuevit. Longè verò alia ratio est humidi primogeni & caloris innati, in quibus vita continetur humana, quæ ne tantillum quidem de naturali semel præfixo statutoque termino evagari seu

E s

dimoveri

dimoveri possunt, & præternaturalia fi-
eri, cum excedant sensum & influentias
actionesq; astrorum & longè præstanti-
us ipsius Mercurij increati $\alpha\gamma\alpha\lambda\mu\alpha$ in se
contineant, licet cum divinitus præfi-
xis annis in maransi simul sensim absu-
mantur, & ipsa morte præsentē & divi-
nitus constituto termino adproperan-
te quodammodo evanescere certum sit,
NB. Ut non immerito rideantur, qui calorem
naturalem insitum, quo ipso vita in-
tillat & viger, sapissimè peccare & pluri-
mos affectus præter naturam inferre,
sicq; quodammodo contra seipsum pu-
gnare astruunt, sicut Galenus de differ.
morb. 12. 6. Epidem. com. 4. §. 1. sicut & 2.
ad Glauc. 1. φλόγῳσι Phlegmones speci-
em unam è tribus, secundum comu-
nem Medicorum receptionem, asserit
intemperiem sine humore, inflamma-
tionem siccam, quando nullo humore
influente calor naturalis ignescit, & extra
statum suum naturalem constituitur, Ita
namq; in febribus & inflammationibus
calorem esse unum & duplicem, eundem
& diversum nostrum & non nostrum, do-
cetur 4. sect. probl. probl. 14. Unum nempe
esse

esse nativum, quò ad radicem, duplicem
rursus non nostrum, uti in motu nativ^o ca-
lor permanet, quo ad radicem, licet extra-
ne^o fiat, quò ad gradum, expressè calami-
tat, vel ubi extrane^o calor superat inter-
unum, unde corruptionem causari di-
cunt. Mirum autem & ἀπορίας prolatum
videtur, quod calor naturalis, qui con-
flatus est ex septenario mystico corpo-
ris, possit inflammari & præternaturalis
esse, cum necesse sit tunc hominem ex-
templò exspirare, quando naturale præ-
ternaturale, & quod maximè cum natu-
rà est, cōtra eandem fit, cum anima no-
stra in calore nativo habitet, imò illum
secum contineat, quo extincto & evane-
scente, siue deficiente homo trāsit, quo-
q; anima (quæ vita nostra est) nullo mo-
mēto egere potest. Sed de his satis ne for-
sit an collidēdo vehemēcius, discussa ad
tempus rubigine, ubi necessarium acu-
men elicere non possum, supervacuum
asperitatē inveniam, quāquam obvian-
tem asperitatem nequaquā expavesce-
rē, si interioris spem acuminis invenirē.
Potius existimarem, calorem præterna-
turalē causam esse phlegmonis per dua-
lem

lem numerum conciliatum, licet humoris conjuncti alicujus signum manifestum non detur, ut multò magis dictà de causa Avicenna 3. quarti tract. 1. c. 1. rejiciatur, qui sanguinem bonum & laudabilem dicit causare Phlegmonem, propriè sic dictam, cutem simul & carnem occupantem; Non etenim Joviale quicquam morbum sine destructoris læsione inducit, sed modò non deficiat conservator ex imperfectione hausta, naturam potius conservare in suo statu aptum est, ut ita sanguis laudabilis, in quo vita nostra consistit, nulla malitiae præditus sit, multò minus propter *εὐρυχίαν* majorem præsidem morbum inducat, sed Spiritum potius corpusq; quietare satagat. Nulla etenim inquietudo tùm spiritualis, tùm corporalis, nisi ex dualitate oriunda datur, ita quidè, ut illa sufficiat pro malitate omnimoda, & quod non constitutum in dualitate est, per se conspirare necesse habeat. Ita nempe humoristæ sine ullo fundamento & absq; causa ulla fundamentali plures morbos dijudicant, quorum neq;

Spiritus

Spiritus, neq; compositionem noverunt,
Et multò minus, licet ipsis concedatur
humorem peccare, demonstrare ex ve-
ris fundamentis possunt, Cur morbi ex
eodem humore varii & diversi proge-
nerentur, Ita quòd multi mirètur, quo-
modo Galenus 2. de symptom. caus. 3. fla-
vam bilem in totò corpore Ictericum, in
parte verò Erisypelas producere statuat,
dum Paulus lib. 4. c. 17. dicit; Sanguinem
& flavam bilem simul influentes Erisy-
pelatis causam esse. Quod etiam Aetius
sentit tetrab. 4. serm. 2. c. 59. Id quod Ga-
leni commentum admiratione non di-
gnum, nec ἀπιδόκειν prolatum videtur,
dum attenditur, non secundum humo-
rem, sed spiritum, illam fieri conjuncti-
onem. Vel dicant, velim, mihi, Cur non
eodem modo in Erisypelate totum cor-
pus flavo tingatur colore, uti fieri con-
suevit in Ictericitia, ubi eadem causa est se-
cundum illos, flava nempe bilis cum
sanguine vecta, vel posito, quod extra
tincturam quandam exerceri possit, se-
cundum spiritum, cur non universim
inflammatio membrorum & partium
excitetur;

excitetur, sed tantum unam certam
corporis partem petat, determinatum-
q; locum influat? Quare non dicenda
est Coniunctio, sed potius Martis ad Jo-
vem aspectus microcosmicus. Sed de
his satis, quæ dilucidius in libro de quin-
tuplici morborum Ente explanabun-
tur. His porrò obiter introductis, pede-
dentim inde scaturit & propullulat, na-
turâ ipsa indicante & manum ducente
morborum curâ omnium ex medela
secundum astralem influentiam. Nam
megacosmus cum microcosmo cōjun-
gendus & ex eorum morib⁹ erga se inui-
cem, tum secundum septenarium tum
dualem numerum Medicina sumenda
& instituenda. Et primò quidem Infor-
tunarum morbi non curantur, antipa-
thicis, nisi simul sympathica misceātur,
eādē de causa, qua Theriace venenum
immiscetur. Non tamen sympathica de-
structoris paroxysmo durante vel motu
spirituali præsente exhibenda sunt, ne
morb⁹ augeatur, sed paroxysmo desinē-
te & paulò mitius agente. Paroxysmi au-
tem tempore solum antipathica adhi-
benda

benda sunt, quò malitia destructoris aliquomodo infringatur. In se enim peccat dualitas homini posita in astris, & per megacosmica eidem spiritui subiecta reducitur, siquidem illa non defecerunt ab unitate aeternâ, sed sol⁹ homo, in quē dualitas agit, ipsumq; miseris exeruciat modis. Notandum autē, quod opus non sit antipathicis medicamentis, si solummodo in se deficiat conservator visceris generali alteri destructori subiecti, nec destructorem agat eâ ratione, ut ex illo coinquinetur aliqua visceris alterius actio. Illis verò in morbis, qui ex solâ conservatoris imbecillitate oriuntur, nō nisi conservatoris sympathica adhibenda, quæ spiritum conservantem confortēt & exaltent, quandoquidem per megacosmum microcosmus instaurandus, & hoc est, quod Galenus lib. 9. method. med. dicit, Virtutem omnium primam custodiendam hominib⁹ esse, ita, ut nec substantia ejus inanietur nec alteretur, râtâ alteratione, ut corruptioni propinqua sit. Qui verò proveniunt ex destructoris vehementia & cōservatoris debilitate,

tate, illis sympathica cum antipathicis medentur.

Qui verò ex spiritu collateralis, Spiritum Fortunæ alicujus in microcosmo viriante & exaltante propullulant, solum antipathicis curantur.

Sed cum intentum nostrum sit, in gratiam Medicinæ tyronum vera fundamenta Medica hac vice indigitare, breviter hoc loco immiscebimus, quæ ratione cujusvis nascentis secundum compositionem suam qualitas per elementarem materiam congesti deprehendatur, in quod vires & facultates suas stellæ exonerarunt, & cœu animam alteram transfuderunt.

De his regulæ & signa accipienda sunt, quibus ad omnes species accommodatis, magna laboris sui parte animus speculantis liberatur, quandoquidem infinitum esset, omnes sigillatim materias huic iudicio subicere. Primo caliditas in qualitate & quantitate; Ea quatenus commixtionem habet cū materia terrestri vel aquea: Hæc quatenus dilatationem seu extensionem ad certum

Radix

18.
Sed et sua seu gradum sic judicatur: In
montibus altis eorumq; partibus Ori-
entem vel Meridiem spectantibus speci-
es proveniunt calida. Quae in arenosis
seu saxosis locis nascuntur, ea quaeque
sunt ejusmodi. Hirsute multisq; foliis
tenuioribus refertae sunt calidae, iridem-
que, quibus quasi setae seu capillares ra-
muli hinc inde disperguntur, eminen-
ter sunt calidae. Ejusmodi quoq; sunt,
quibus flores sunt flavi, impense rubei,
molliter albi similiter ex odore grato &
penetrante cerebrum, sicut & sapore
aeri & mordicante res calidae cognoscun-
tur. Primae fronte sic cognitarum varia
est differentia: Diuretica sunt & pellen-
tia, quae in saxosis & arenosis proveniunt
locis, & quibus varie secta sunt folia, &
cecu crispa aut per ambitum serrata, Ta-
les sunt feniculum, Seseli, Carum, Gin-
gidium, Petroselinum, Anisum, Empe-
tron, Pimpinella & similes plurimae.

Calidae & humidae cognoscuntur ra-
tione caliditatis ex praedictis jam signis:
Ratione humiditatis vero ex dilatatis
folijs, crassitie corporis, proceritate lati-
tudine

urline, laxitate, succofitate, continuitate
re & perpetua foliorum coherencia,
quia non fecantur eiusmodi folia, quod
humiditas facile fundi potest, ut videre
est in Satyrio, Lilijs, Brassica, Aizeo &
similibus quibuslibet. Ideoque quam
diligentissime in his occupandus est a-
nimus, ut ex primo intuitu interiores
omnes cognoscantur qualitates, ratio-
ne proportionaliter coeuntis humoris
& caloris. Quoniam multifariam in his
natura ostendit opulentiam suam &
miras doses in singula Individua, unde
suis peculiare semper speciebus; cum
accesserit corporum influxus superio-
rum, virtutes evadunt. Et hoc modo
pedetentim sternitur via ad veram re-
rum Physiognomiam; seorsim autem
hic ignei & aërei caloris differentia at-
tendatur, quandoquidem non leve
momentum per investigationem ha-
bitus inde confurgit. Calor namque
aereus in nascentibus patet quia ceu
lanugine densa convestiuntur, in qui-
bus calor aëreus viger, colore accedunt
ad albedinem cum virore mistam. Et
ha spe-

hæ species facilius sese infinuunt in ce-
rebrum & omnes corporis meatus,
quàm quibus calor est igneus, ideoque
spirituosæ dicuntur meritò. Pro ex-
emplo sint verbasca, in quibus revera
Elementum Aër exundat, ideoque Ply-
sognomia inde desumitur ad pulmo-
nes, trachæam & arterias, imò ad ipsum
cerebrum horum usum esse. Proin-
de specificâ vi juvant Phisicos, cere-
brum emundant, & longe potentius
destillationes prohibent, quàm vulgò
confectæ Medicinæ Phisicorum, Dia-
codion, Lochpapaveris, Lohochsanum
& similia. Id igitur ex vultu verbasco-
rum cognoscitur, quod lanosa sunt, fa-
cilè cerebrum movent ad sternutatio-
nem, aërem habent copiosissimam
pinguedinem in floribus pariter & ra-
dicibus. Similiter quæcunq; detur her-
ba tali formâ ad censum verissimè refe-
renda erit.

Calor igneus cognoscitur ex levitate,
glabritie & densitate corporis, cui inest.
Et hic vel cum materia terrestri jungi-
tur, fitque corpus ejusmodi nigrum vel ru-

15. bicundum, ut in pipere, Galanga, Turm.
q; non fit sensibilis elevatio ad superio-
ra spiritus inde expressi, sed ad inferiora
fit defluxus. Ideoq; quæ ejusmodi sorti-
untur temperiem, intestinis, ventriculo
& alui ceterioris partibus magis sunt ac-
commoda. Vel calor igneus cum aquea
jungitur materia, reliquis Elementis
obscure ad sensum concomitantibus,
quæ res innotescit colore albicante, la-
tescente humore vel cæruleo, vel etiam
subtiliter flavo. Pro exemplo sint Tithy-
mali, Lathyris, Ranunculus, & similes
herbæ quam plurimæ.

16. Calida & sicca ex crispo folio, corpo-
ris tenuitate gracilitateque innotescunt
simul permanentibus signis caliditatis,
supradictis, quemadmodum in hepta-
phyllo, pentaphyllo & similibus obser-
vari potest. Ut verò videatur, an calor sit
cum humido crasso, aqueo nimirum,
indigesto, quæ speciem faciunt rosivam,
qualia sunt Badrachia, color florum est
attendendus. Nam ejusmodi vel album
& obscure rubescentem, vel apprimè
cæruleum florem obtinent, ut in herba
Paridis

Paridis apparet, albus in ejusmodi plane
est læthalis indicium succi. An verò sic
cum crasso terreo, ex stiptica vi, corpo-
ris siccitate, robustis fibris & caulis fir-
mitudine deprehenditur. Sed ut gradus
seu certæ intensiōis caliditatis species
innotescat, gustus in primis consulen-
dus est, licet alia quoq; signa exercitato
sufficiant. De gustu res ita se habet: Mor-
dentia & acuta ceu ignea tenuitate pe-
netrantia & inflammantia os, quarti
sunt ordinis, quale Euphorbium, Sul-
phur, arsenicum. Quæ verò subtiliter
quidem calefaciunt, sed sine morfu &
læsione linguæ, tertij sunt gradus, ut Zin-
ziber, Piper. In secundo consistunt gra-
du, quæ remissè, sed tamē cum efficacità
quadam caloris gustui occurrunt, & vel
humida sunt simul vel sicca, ut Nux my-
ristica, Cardamomum & similia. Pri-
mum habent gradum, in quibus nullus
quidem sentitur calor, obscurè tamen
sunt acria & lento amarore prædita, Pro
exemplo est brassica capitata & hujus
generis alia, Tantum de calidis.

Simili nunc ratione frigida cogno-

scenda sunt, ijs nimirum, quibus priora
requisita signorum, utpote forma, odo-
ris, saporis, lociq; natali. Erigida enim
nascuntur plerumq; locis putridis, in aquis,
vel harum marginibus, juxta stagna po-
tissimum, inter excrementa & sordes ster-
corum. Formae sunt ejusmodi, ut impen-
se virescant, sicuti Solanum. Florem ha-
bent ut plurimum caruleum vel multum
ex caruleo album, aut modice & lente
rubescens: Ut Viola, Cyanus, Bellis
campestris & Hortensis, Cynoglossa Ro-
sa, Malva, sunt etiam laxo corpore sine
evidente soliditate, Sapor demum est vel
stipticus vel acetosus, vel sunt omnino
insipidae ob exundantem humiditatem
frigidae species, ut Cucurbita, Cucumis,
Atriplex, Lactuca, Crassula. Odor est ob-
tus aut virulentus seu fetidus. Sed ut
cognoscatur, an cum siccitate sit terrae, an
cum aquositate multam ex corporis dispo-
sitione & circumscriptione id discendum.
Nam quibus folia sunt fluida, crassa, cum
totius figurae amplitudine, in ijs aquae
abundat humiditas. Si vero corpus sit
strictum, horridum & rugosum, certo

terrea

terrea siccitas frigiditate conjungitur.
Et sic facile species frigida quoque inno-
tescunt, de quarum gradibus eodem mo-
do statuendum, quo in discernendis cali-
darum specierum gradibus factum, tan-
tum ut ordinis inversio hic attendatur.

Tandem hic sciendum, quod aliquae
sint species, in quibus nec caliditas nec
frigiditas nec reliquae qualitates exce-
dunt, ita ut sub has classes referri non pos-
sint, Eaeque medium sunt sortitae tempera-
mentum, & ex aequalitate omnium Ele-
mentorum confluxerunt, sunt itaque species
et revera sanguineae, *εὐκράτοι*, ut flos Tuni-
ca, Glyzyrrhiza, Jujube, quodammodo
Asparagus, sicut & aurum & argentum.
Iam cum sic unaquaeque res in rerum natura sua
sit suis signis manifestata, id porro accedat oportet,
ut per qualitates inspiratas comparati habitus
proprietares deprehendantur. Nam calida &
humida vim habent solvendi, digerendi, apen-
di, laxandi, molliendi, ampliandi meatus cor-
poris, leniunt etiam molliter, faciunt lubricitatem
& omnem scabritiem tollunt, ut Ecenum graecum,
Linum, Lilium, Uvae passae, Tragapogon, ficus.
Idem prestant sensibilibus calida, id est, in tertio,
secundo, vel etiam primo gradu, & remissè sic-
ca, puta gradu primo eius initio, ut Helecaum,

Iris, Prassium, Scabiosa, Ideoque juncta
hæc prioribus, scilicet humidis & calidis
optima constituunt medicamina dige-
rentia, pectus tussæ & obstructione libe-
rancia, ventriculum ad officium suum,
placidè invitancia & consimili pollentia
vi aliâ, Ut si recipiatur Zingiberis, Iridos,
Scabiosæ, Menthæ certa portio, optimũ
evadet inde digestivum per ignem suc-
co hinc extracto.

Calida & sicca ad sensum, abstergunt,
moliunt, maturant, edomant pituitam
& phlegma, infarctus tollunt, sed non
nihil, si fuerint gradu sublimiori, exaspe-
rant ob inductam siccitatem. Quare
quæ in quarto gradu ejusmodi sunt, ex
censu eo dejiciuntur. Si verò temperata
è calore & siccitate à primo ad tertium,
gradum, cum humidis jungantur & ca-
lidis, mirabiliter demulcent obstructa,
solvunt, coquunt, abstergunt. Ut labo-
ret quispiam nausæa ventriculi, aut do-
lore œsophagi ob agglutinatum ejus
orificio phlegma & cruditatem, recipio
calida & sicca, ut abstergentia & coquẽ-
tia: Absynthium, Mentham, Calamin-
tham,

tham, Betonicam, Stachada, Melissam:
Pas addo humida seu mollientia, ut ma-
turior fiat digestio & perfectior abster-
sio; Ficus aliquot, Zingiber, Uvas passas
& mel, & sic præstantissima & præsentis-
sima ad mundandum & ad coctiones
invitandum ventriculum Medicina e-
vadet. Sic sint crudi in pectore catharri,
frigidi & lenti, Recipi potest semen lini,
radix, Iridis, herba scabiosa, Præmorfa,
Anthos, Pulegium, Ficus vel jujube & Sa-
charum, ex his secundum artem præpa-
ratis & in formam reductis eveniet justa
dissipatio per bonam maturationem &
solutionem lenti humoris simul aper-
tio meatuum spiritus ac pectoris totius
emundatio.

Hæc de calidis & humidis, ac de cali-
dis & siccis in genere, sequuntur secun-
dum Elementorum congressum diffe-
rentia. Calida & sicca, talia nimirum ra-
tione ignis & aquæ à quibus miscentur,
ut est in Nasturtio, Sysimbrio, Sione, Py-
rethro, Pulegio, Sinapi & Erucis. Ea vim
habent penetrandi, discutiendi, erodē-
di, proliciendi, per meatus corporis, ob

E s

humoris

humoris tenuitatem. Horum magisteria omnia possunt permeare, attenuare, disgregare, subruere, evocare per poros, & sunt certissima medicamina hydropis & scabiei specierum, quod nunquam patet, nisi in ipso naturæ libro seu Physiognomia. Pertinent ad hanc classem Thlaspi, Alliaria, Angelica, Smyrnicum. Sed his est crassior quædam portio aquæ & Ignis, magis sunt fixa & determinata, quam reliqua in copiosiori substantia, ideoq; ad id destinantur, ut illuviem ventriculi sustollant, excrementitios humores carnis eximant & potenter putredini resistent.

Calida & sicca cum humore venereo & calore Martialis, qualis in cœpa, alliis, Scylla & similibus apparet, crassarum est partium, lentè & obtusè sese ingerit in corpus, nec distribuitur longè, sed cum mordicatione adhæret ijs, ad quæ defluit seu applicatur. Crommion seorsim ad testiculos & vasa seminaria dirigitur, & stimulat renes ac genituram. Reliquæ species tritæ & per ignem correctæ similiter renes spectant, eosq; mundant, abster-

abstergunt & eruunt lapides & arenas.
Calida & sicca, in quibus calor est Mer-
curialis & humor Venereus seu etiam
Lunaris, sicut Prasium, Porrum secti-
vum, Scorodoprasum, Ampeloprasum,
Ophioscoridon & species alia, & ea fa-
cile distribuuntur, resolvuntur, dant fla-
tus & ructus, obsistunt venenis cum per
morsus animalium inflictis, tum per at-
tractionem intro raptis. Expurgant
etiam canales arteriarum, aperiunt ob-
structionem pulmonum & difficultati
respirandi opitulantur. Calida porro
& lente sicca vel etiam lubricè humida
cum calore Joviali & humore Venereo
specificè referuntur ad partes natura-
les, ut augeant, promoveant & incitent
earum actiones, corrigunt & sublevant
in ijs & ex ijs nata vitia intra & extra cor-
pus, talia sunt Satyria, Struthion, Orchi-
des, Lilia, Asphodalus, Bulbi, Hamero-
callis, Ex his enim cum in corpore per
poriones, tum extra corpus per empla-
stra Medicinæ fiunt saluberrimæ, Tan-
tum de calidis in præcipuis speciebus
& differentijs.

Sequun-

NB. Sequuntur Frigida. Frigida igitur & humida extra primum gradum ascen-
dendo in corpus sine afflictione caloris
naturalis recipi non possunt. Cogunt
enim & coacervant copiosissimam pi-
tuitam, nimium dilatare membra, in-
primis ventriculum, vim attractivam
debilitant, faciuntq; ad sterilitatem, fri-
gidos morbos, nauseam, putridam fe-
brim, Coryzam & similes. Extrinsecus
verò inflammationes seu per ignem seu
per bilis effusiones factas sanant, & tum
potissimum cum adjungantur levi-
ter calidis, Ut in Erysipelate prodest ole-
um Mandragoræ, Sempervivum, Sola-
na, si cum axungia porcina & vulpina
pro calore accipiendo misceantur. Sic
omnes adustiones tollit Aqua Rosarum
in qua macerati fuerint nuclei cydoni-
orum vel semina basilicæ, quemadmo-
dum etiam aqua Perlicorum malorum
cum admistione cydoniorum. Eadem
abdita vi putres carnis affectus multa
immunditie refertos & multa humidi-
tate scaturientes tollunt in cinerem re-
dacta, & cum Joviali herba Anagallidis
simili-

similiter trite applicata : Ut recipiatur
cucurbita succi copia turgescens, torre-
atur & uratur, & cum pauxillo pulveris
de anagallide & crepitu vulpis miscea-
tur & vomicis infundatur, sicq̃ procul
dubio exhauriet uliginem & affluxum
ceu fistularem sistet, carnisq̃ sarturam,
ut natura aggrediatur, blandè invita-
bit. Plura de his alibi. Erigida & sicca in
materia terrestri crasse & stiptica, qualis
Filix, pyra sylvestria, Dryopteris, Radix
arundinis & similes species valdè insalu-
bres sunt, & naturæ contrariæ, quando-
quidem sterilitatem certam inducunt
vel abortus causantur, sicuti in cinerem
redactæ ac terræ inspersæ, semen licet ge-
nerosissimū necant eidem terræ concre-
ditum. Nam omnem ad se pertrahunt
feminum calorem, & ob siccitatem hu-
midum quoq; eorum depopulantur,
terræ meatus constringunt, & sic quasi
strangulant semina commissa. Extrinse-
cus verò mirificā vi tollunt anasarcam
& subcutaneos aqueos morbos, disten-
sionem cutis, & deformem corporis cū
pallore tumorem. Unde fit ut unguen-
tum

rum Agrippæ secretum his morbis. ſe
habendum medicamentum. Si verò in
materia ſint tenui & ſubtilium partium
illę qualitates, quales in Picri, Rad. Ci-
chorij, in acetosis & folijs Plantaginis,
commodiſſimè in corpus recipiuntur,
diſſoluunt enim per calorem æſtuan-
tem contracta in hepate, ventriculo, id-
eoq; deſtinatæ ſunt ab ipſa natura mor-
bis ex calore Epatis obortis univerſis,
febris calidis ſeu tertianis, reſiſtunt
nimiaſi ſiti, ventriculi ardori & plurimis
ejuſmodi morbis. Extrinſecus repellunt
eryſipelada vulnerum prohibent, con-
ſolidant & in vigore continent naturam
operantem & novas partes vulnere ſub-
ſtituentem, quod ſeorſim præſtat Plan-
tango herba omnibus chirurgicis in
corpore malis gratiſſima.

Nunc jactis ad rem primis fundamen-
tis, ad ſecreta & abdita naturæ ſacraria
pedetentim descendendum, ut quo
quælibet res ſpecifico, quo arcano, qua
tandem cognatione & appropriatione
jungatur parti alicui vel humori corpo-
ris humani, pervideatur. Appellatur
hujus

huius investigationis & perscrutationis
negocium, mysterium Physiognomiae.
Quaodoquidem ex variis formæ & ha-
bitus lineamentis, characteribus, colo-
ribusq; ceu penicillis ductis & ejusmo-
di ad aliquod corporis membrum allu-
sione, mirâ sagacitate perquirat inti-
mam specierum naturam copulatio-
nem atque veram prædestinationem.
Certum est, summum Medicinæ secre-
tum, quæ Jatro-mathematices veni-
tione appellatur artificium, & miraculum
in hac ceu hieroglyphica doctrina con-
tineri, siquidem inexplicabiles & non
exploratus secundum veram speciem
suam morbos curat, ac mirâ celerita-
te proprium suum membrum petit.
Equidem de directorijs medicamen-
tis multa olim sunt tradita, ut quod
Betonica naturaliter se auferat ad Ce-
rebrum, Euphrasia ad oculos, hyssop-
us ad pectus, sed hæc levia sunt &
tardam habent actionem. Qui e-
nim, si in ungve vel digito saltem ne-
vus sit, ad eum dirigi possint, cum
inter ea emoriatur omnis vis directo-
ria,

ria, antequam aliqua particula eò deve-
niat. Sed hæc doctrina tradit, quomodo
propriissimâ sympathia qualibet in
magno mundo species cum speciebus
parvi mundi, hominis nimirum, coha-
reat, & eas tangat & comoveat suo cer-
to appulsu & transitu vel naturali appli-
catione. Certum enim est cuilibet mē-
bro quocunq; tandem laboranti affe-
ctu tuam individuatam positam esse
Medicinam, ita quidem, ut locus qui li-
bet à curiosâ & providâ naturâ necessa-
rijs abundè sit instructus. Etsi verò om-
nia arcana aperire & totum naturæ uni-
versæ consensum manifestare, ne sumi-
quidem est ingenij, eò quod vis forma-
trix Dei vicaria, suâ quadam industriâ
multa implicitè & confuse tradit, multa
ambiguè summoq; artificio obscurè e-
laborata & quasi ænigmate involuta
proponit, pauca ita attemperat, ut, qua-
vi polleant, quasi ore pronuncient. Ta-
men quantum mediocre ingenium ca-
pit & presens institutum fert, ut ad plu-
rimorum cognitionem legitima *ἔργα*
ὑπογίγῃ feramur conatibus insistendum
erit

erit omnibus. Sed ut expeditior sit via &
planior ad occultorum inventionem
methodus, Pallade sic secunda utemur,
Si primò omnium omnes loci, in quo
versamur, & Medicinam exercere insti-
tuimus, circumstantias, an sit mōtosus,
an in convalli dejectus, an flatibus Au-
stri an Boreæ expositus, an maritimus,
an siccus, & quæ sunt ejusmodi, animad-
verterimus vel quod melius, si Planetæ
loci illius dominium sustinentis natu-
ram cognoverimus, Maritimis enim,
palustribus, aquosis, aut Venus aut Lu-
na dominatur. Septentrioni quàm ma-
ximè expositi sub Saturno esse judican-
tur. Locis altis & Orienti expositis habi-
tantes aut Marti aut Soli subjiuntur,
prout alia signa congruerint. Locis ad
Occasum sitis, fertilibus, amænis, floridis
qui habitant, sub Jovis dominium recē-
sentur. Loca meridionalia, montosa, sic-
ca, & similiter ad ventorum generatio-
nem constituta, Mercurio aut Soli an-
numerabuntur. Pro locorum ejusmodi
differentia temperamenta rerum na-
scentium & hominum, itidemq; morbi

& noxæ valetudinis peculiari lege influxus coelestis formantur, & certis feminibus imbuuntur, ex quo multum rerum omnium investigatione conficitur. Deinde cum humoribus atterabilibus corpus constet, ut multi inde morbi ceu ex fæta matre suppullulēt, & quæcunq; justæ valetudini originaliter opponuntur, ex his succrescant, uti febres malum familiarissimum, hydrops, phthisis, Arquatus, tumores & eruptiones calidæ aut frigidæ quælibet & multa alia, Proinde ergo alterâ vice ad humores respiciendum est, ut illi verè concipiantur & imaginationi imprimantur, quales nimirum sint in hominibus, Deinde res Medicinales, cui potissimum participant suceu vel ad confortandum firmandumque & ab injuriâ omni vindicandum sui similem, vel ad educendum & proliciendum eundem, si abundet & vitium illaturus existimetur. Tertiò cum figuram, situm & usum cujuslibet membri corporis prius sepissimè ruminatus fuerit animus, ut mediocri obdurescat habitu, consequens est

est attendere, quod sit vinculum & quæ
familiaritas herbarum & omnium rerū
medicinalium cū singulis illis membris
quod concors & æmula forma, gustus
seu temperamentum & alia explicant,
ut siue ea laborent, per has refici & saluti
reconciliari, vel si adhuc illæsa perstent,
metus tamē de ijs sit, innoxia sustentari
& contra injurias muniri queant. Hæ res
longe evidentissimæ certi⁹ & potius atq;
etiam facilius judicantur, cū primo do-
minium, Planetæ imperantis feliciter
cogitatum animo inhæserit, de quo ipso
legatur nostra Isagoge Physico-Magico-
Medica, Anno DVeLLVM Budissinæ e-
dita. Tunc enim generalis amicitia cum
membro ejusdē Planetæ dominio sub-
jecto manifestatur. Deinde cum tem-
peramenti ratio & figura seu formæ di-
spositio exactius fuerit pensculata, &
cum Planetæ imperantis ingenio colla-
ta, fieri non potest, quin proximè usus
& efficacia speciei oblata pateat, Quo-
niam enim unum & idem membrū va-
rios recipit morbos, ideò eidē membro
destinata species diversa læpè sortiūtur

temperamenta, diversa lineamenta & vultum, ex quo intentio ejus cum modo utendi deprehenditur, Quod si autem ab ipsis humorum motricibus & alterantibus herbis Physiognomiae per varia exempla explicatis exordium fiat, justo ordine res tota enodari poterit.

N Princeps in corpore sanguis est. Hunc in magno mundo in se continent puriorem vel obscurius mistum & ad certam qualitatem determinatum, quod forma, color, succus interior, sapor & reliqua accidentia docent, Flores, Tunicæ, Rosa rubra, Pæonia, Buglossum, Borrago, Viola purpurea, Fumus terre, Digitalis, Glycyrrhiza, Anagallis, Rubra Tinctorum, Achusa, Satyria rubra, Asphodelus, Persicaria, non nihil & perforata & Joviali humore ut plurimum referta, Proinde si lapsæ sint vires per morbum violentum vel evacuationem nimiam, vel ob naturalem ὀλιγαίμια, cui maturior semper assistit mors, ex his parantur confortativa, augmentativa, succum generosum generantia & suaviter membra vitalia humido alimentali imbuentia.

tia. Profunt igitur omni temperamento
ob ευνεκατ' αυου, singulis vernis temporibus
sumta renovant præstantissimum san-
guinem, & si quis ijs frequentius utatur,
succulentum & sanguineum tempera-
mentum sibi comparabit. Potissimum
autem senibus medicantur, quibus san-
guis inveterascens fit segnior dilutior &
aniles incendit curas. His enim ceu pro
restauracione sunt, vires reparando &
hilaritatem suavem cum cordialibus
potissimum mixta efficiendo. Ex enu-
meratis sangvificationi maximè inter-
viunt, Tunica, Glyzyrrhiza, Anagallis,
Satyrium, Rosa rubra, Viola purpurea.
Reliquæ sunt medicamentosæ, ut simul
sanguinem gignant novum & antiquum
purgent, à melancholico quidem succo
Buglossa, Borrago, à bilioso Fumaria, à
Phlegmatico Persicaria, Ideoq; pro rati-
one temperamenti hæ species eligendæ
sunt. Porro cum ex sanguine vel abun-
dante vel deficiente morbi fiant in pe-
culiaribus membris peculiare, agno-
scendum est, quomodo eæ quoq; speci-
es ad peculiariora organa sanguinis culpâ

N: morbo luentia distribuuntur. Ut ad ce-
rebrum uterūq; mulierum Pæonia spe-
dat ob mistum Jovis cū Luna dominiū,
Digitales se aufert ad pulmones. Satyriō
& Asphodælus ad siccescentes genitali-
um venas, Adrupta & vulnerata specifi-
cè pertinet Perforata, Persicaria, Anagal-
lis, quę etiā vim sistendi sanguinis habet.
At si luxuriat humor sanguine⁹, ut quasi
plethoram intendat, Rubea tinctorum,
quemadmodum & anchusa ob succum
Jovialem & colorem ac siccitatem Mar-
tialem, eam habent naturā, ut superflu-
um comminuant & educant per Urinas.
Succum biliosum significāt Physiogno-
mia totā consentiente in flavedine & a-
crimonia, quodq; magnam in ijs partē
Mars cū Jove gubernet, ut Eupatorium,
Rhabarbarum, Crocus, violæ flavæ seu
Cheyri, Charyophyllata, Chamæpitys
seu Jvamoschata, Chelidoniū, myroba-
lana citrina. Hæ species justo modo pa-
ratæ & adhibitæ, cum bilem peccantem
educunt, tum omnes affectus ex bile na-
tos curant, qualis regius morbus seu au-
rigo, Scabies sicca & salsa, Prurigo, Ulce-
ra, Eri-

ra, Erisypelas, febris biliosa, ilingus bilio-
sus. Ad hanc etiā classem pertinent Ace-
tosæ, Malum citrium, Cydonia, quæ non
quidem bilē ducunt, sed alterant, à fer-
vore liberant, & obtundūt acrimoniam,
ideoq; in ipsis fervoribus & commotio-
nibus humoris biliosi, cum purgare nō
convenit, ijs utendum, ut in dysenteria,
acutis febribus reliquisq; acutis & bilio-
sis morbis. Melancholicum in se habent
τὸ μέγαλον κέσµυ materiæ secundum Phy-
siognomiæ demonstrationem, quib⁹ ca-
lor alter vel fuscus, sapor plerumq; acer-
bus, aliquando dulcescens, aliquādo sti-
ptic⁹, ut Polypodicum, sena, capparis, ve-
ratrum nigrum, Brionia nigra, Alarum,
felix, ruscus. Ex ijs igitur cum peccānt a-
tra bilis & pernitiōsa genuerit πᾶσι ani-
mi, ut maniam, vel carnis ut cancerū, Ele-
phantiasin, in suum naturalem ad hæc
tollenda usum destinata medicamina
conficiuntur. Veratrum enim nigrū o-
mnis generis venenositates melancho-
licas curat per citam & fortē μελανογωγέ-
αυ. Brionia omnes delet corporis nigras
maculas ex atrii humoris vitio factas, in

carne serpentes morbos, ut Cancrum,
& similia tollit, si scilicet trita & in pul-
verem redacta damno inspergatur vel
cum melle mixta imponatur. Sena, cap-
parisq; radix flatus discutiunt ex atra bi-
le copiosè multis proveniētes, in nigris
& subpallidis hominibus potissimum,
qui huic vitio & alijs ejusmodi frequen-
ter subjiciuntur. Ratio Physiognomica
Sene est in folliculis ceu vento distentis.
In Cappari obscurior vis est flatus exi-
mendi seu dispellendi melancholicos,
quod & pori laxi & lacunulae spiritibus
oppletæ ostendunt. Tamarix sese insi-
nuat in ipsum lienis corpus, & carnem
malignam generaliter aufert. Polypodi-
um non ita ducit melancholicum suc-
cum, sed tantum alterat, stipticentem
flatulentam materiam & acetositatem
ejus curat atq; ijs propriè, quibus ex a-
tro succo in ventriculum nimia fit suf-
fusio subvenit. Physiognomia est in gu-
stu, colore & loco, quo nascitur, scilicet
in putridis & melancholico succo ex-
sis quereubus. Asarum specificè ducit
& evellit adjuvante potissimum Poly-
podio,

podio, febris quartanæ humorem. Physiognomiam habet ex loco uliginoso ceu ad febriles paroxysmos disposito, ac umbroso, quibus in locis nascitur, & calore, qui semper adjuvat iudicium Physiognomiæ. Filix nullos equidem movet humores, sed serpentem succi melancholici scabiem emendat & cutaneos morbos ex consimili vicio enatos extirpat, trita nimirum & inspersa, Physiognomia consistit in calore, figura & loco.

Phlegma corporis humani terre quoque nascētia in se repræsentant, idq; vel ut educant, vel ut gignant & copiosius efficiant. Hujus generis sunt Colocynthis seu Cucurbita sylvestris, Cucumis asininus seu sylvestris, ex quo Elaterium, Mercurialis, Cucumeres sativi, Cucurbitæ, Mala insana, Atriplex. Suntq; hæ species Lunę imperio subditæ & ventriculum ac cerebrum propriè spectant. Primores tres purgant pituitam, ideoq; Phlegmaticis hominibus maximo sunt usui profunt putridis febribus, oblimato æsophago, Illorū phlegmaticis morbis, scabiei fluidæ & similibus malis.

Physiognomia est in humore lento
pituitoso, colore, formâ. Reliquæ species
minimè purgant & phlegma, sed copio-
sum gignunt, ideoq; ipsorum usus est in-
terdictus. Ardentibus tamen febribus
ex multa bile conflatis, ructibus ex cali-
ditate & siccitate ventriculi ortis & alijs
ejusmodi opitulantur perbellè. Restin-
guunt enim & subigunt caliditatem
cum siccitate conjunctam. Physiogno-
mia ijsdem consistit, quibus trium supe-
riorum. Et tantum de humorum in cor-
pore appropriatis speciebus, quibus re-
ctè cognitis, ad plerosq; morbos in prò-
tu erit quædam medicinalis materia.
Necesse enim est ex altero quatuor hu-
morum peccantium genere morbum
generari ideoq; ab ijsdem speciebus so-
lutio & liberatio erit petenda.

Nunc specialius ad singularum parti-
um Physiognomica & Jatro-mathemati-
ca medicamenta deveniendum. Primo
omnium occurrit Cerebrum, quod cū
à Luna gubernetur, & sit frigidum & hu-
midum ratione sui, ab ijsdem rebus
Lunaribus amulera habere convenien-
tia

tia non est ambiguum. Sunt igitur, quæ
in aquis & circa eas reperiuntur, Lunæ
imperio subjugata vere cerebro attribu-
ta pharmaca: Succinum, Ambra, marga-
ritæ, onyx, enchalium, dentalium, coral-
lia alba, ex mineralibus argentū, ex gem-
mis Saphyrus & Smaragd⁹, ex herbis Lu-
naria & Paronichia. Ex his enim ad om-
nimodos affect⁹ Cerebri medicamenta
cōficiuntur optima. Primò, generaliter
contra omnē noxam Cerebri Lunaria,
argentum & Margaritæ usurpantur, ita,
quidē ut fortissimo igne vis earum purē
sit extracta. Contra Epilepsiam speciali-
ter valet Ambra, succinum, Margaritæ
ab omni Elementalī permistione sepa-
ratæ, siquidem in rudiori Essentia sum-
tæ obtusiores habent efficaciam. Nihil
aut parum vulgo usurpata Asa fætida
valet & similia alia, cū Cerebro non sint
mancipata, licet in frequenti usu sint.
Contra apoplexiam valet bitumen ma-
ris, Ambra itidē, Corallia alba & rubra,
Dentalion, Ungvis odoratus, eo nimi-
rum ut alibi dicetur præparata. Physio-
gnomia horum consistit in loco natali,
forma

forma & odore. Contra humiditatem
omnem Cerebri & frigiditatem, qua vel
aboletur vel infirmatur memoria, valet
Ambra, Carabe. Eadem abigunt lethar-
gum, si conjunctus fuerit excitatio mor-
tus, frictio & fomentum capitis. Contra
Vertiginem & Cephalalgiam, si causa sit
in ipso Cerebro, valet Paronichion cum
Perlis, Ambrâ utraq;, Saphiro & Coral-
lijs albis. Si sit ex corruptione spermatis,
advocanda sunt, quæ pariter subjacent
Veneri, Amaracus, Rosa, pro modo utē-
tis. Sic universim pro ratione qualitatum
affectus, quo opprimi cerebrum potest,
ex his eligantur confortantes ac pro a-
muletis præsentissimis debite species.
His destinatis & appropriatis speciebus
addi possunt aliæ vel simplices vel com-
positæ, quæ vel penetrationem juvant,
vel efficaciam qualitatum suarum intē-
sione adaugent, vel aliàs ad rem utiles
existimantur, ut pro confirmanda me-
moria, R. Ambr. gryf. & nigr. drach. f. Suc-
cini el. & Corall. alb. in liquorem redacti
an. Scrup. ij. Mithridat. Theriac. an. Scru.
j. f. Hujus potest esse usus post purgatio-
nem

nem per res Lunares, Colocynthidos &
Elaterij cum speciebus confortantibus.
Ad hunc scopum Lunarium medica-
mentorum referuntur ex officinarum,
paratis pharmacis Trochisci de Carabe
Valerij Cordi, Electuria de gemmis, Dia-
peonia, Diamargaritha utrumq; & simi-
lia pauca. Oculorum medicinæ ut plu-
rimum sunt tenuissimarum partium,
luminosæ seu splendidæ, solari colore
vel aliàs ita comparatæ, ut appareat, so-
larem spiritum eas gubernare. Habet
tamen partem aliquam hoc in loco etiã
Luna. Et sunt, quæ generali lege oculis
competunt, ex quibus ad speciales affe-
ctus fit electio rerum: Heliotropion,
Nardi, Crocus, Solsequium, Flos Solis,
Helenium, Hypericon, Melissa, Chelido-
nium, Euphrasia, Buphtalmus, Aurum,
Saphyrus, Tiliæ flores, aqua limpida.
Quomodocunq; igitur vel ob infarctũ
obscurum & densiusculum humorem,
nervis opticis, vel ob infusum phlegma,
vel incrassationem tunicarum, grumas,
purulentas conglobationes, lachrymas,
vel ob rupturam & ijs similia oculus læ-
sus

sus sit, per hæc propriè ordinata medicamina restitueretur. Helenium ob Physiognomiam humorum, florum & foliorum figuram latam, vim laxandi & diducendi habet, concreta colligendi & vehendi, vel intus sumtum vel collyriis mixtum & inunctum. Heliotropion generaliter ut & Aurum cū floribus Solis spiritus purificant visivos & illuminant oculos, ulcerosas impuritates molliter abstergunt. Hypericon cum suis speciebus rupta quæ sunt, restituit, & offusionem sanguineam adjuvante Chelidonio persanat. Flos Melissæ cum Buphthalmis & Euphrasia dilatant pupillam, & oculi orbiculorum cōtractum expediunt. Limpida aqua ijs, qui oculorum laborant inflammatione, frequentius desuper inspecta, auxilium præstat. Saphyrus est Medicina præservans & fortificans nondū læsum oculum sæpius admotu & inspecta Huic proximè accedit Smaragdus, huic Selenites, huic Chelidonium, huic Alektorius, nimirū oculo ipsi admoti, ut ad se pertrahant, quod aciei incommodum est. In compositione medica-

dicamentorum ad formam constituen-
dam aliæ his speciebus cōgruæ admisce-
ri possunt, ut Mel simplex, Mel rosatum,
quib⁹ etiam in actione juvari & promo-
veri possunt. Contra obscuritatem visus
ex frigidityte, quæ fit senib⁹ & phlegma-
ticis & alijs ex causa frigida, ℞. Flor. Solse-
quij, Nardi Celt. an. Scr. ij. Euphras. Che-
lidon. an. Scr. j. Rad. Helen. Scr. f. cum li-
quore auri, vel si hic desit, cum aqua Me-
lissæ fiat Collyrium. Contra obscuritatē
visus hominum Choleri corum quibus
simul adest rubedo & dolor oculorum,
℞. Flor. Heliotrop. speciei scilicet illius
Cichorij, Euphras. an. drach. j. Buphtalmi
Scr. f. Lapid. hirund. gr. V. Pulu. Saphyri
Scr. j. vel si adsit, Essentiæ quintæ gr. iij.
Magisterij Perlarum vel simpliciter li-
quor, Fiat Collyrium inunguēdum. His
effectus commendetur aquæ limpida &
frigida frequens inspectio. Contra offu-
sionem sanguinis, ℞. Flor. Hypericon, An-
drosæm. an. drach. j. Rad. Chelido. drach.
f. cū succo Heliotropij reducatur in for-
mam. Pari modo ad reliquos affectus o-
mnes Medicinæ secretæ conscribentur.

Etiā

Etiam ad eosdem affectus quibus priora congruunt, alia alijs materijs in hunc scopum tamen directis pari vel meliori etiam affectu & operatione medicamina accommodabuntur.

AB Ad pulmones ea habent suam relationem, quæ Mercurio & Jovi partim subijciuntur, quibus ut ad quos usus destinantur, cognoscatur, Physiognomica natura corpus spongiosum, rarum, laxum, pensile, humore tenui concretum & similibus circumstantijs contextum attribuit, hujusmodi sunt; Pulmonaria arborea & alia terrestris, Digitalis, Cervicaria, Calamus Aromaticus, *Marrubium*. His adduntur Farfara, *Rosmarinus*, *Hyssopus*, non quidem quatenus pulmo spectatur in posterioribus duabus, sed quatenus reliquæ partes totius pectoris notantur. Ex illis autem eliguntur generaliter ad omnes pulmonum affectus & vitia, ut Asthma, Dyspnæam, Orthopnæam, putrefactionem & similes casus antidoti. Nec vero in his magnopere laborandum est. Cognito enim pulmonum malo potiones ex prædictis factæ

facta facile curant & emendant quod
peccat, ut quasi eximatur pulmo interi-
or malus & exterior bonus imponatur.
Pectori universo præter enarrata com-
petunt Resinæ fermè omnes, Mastiche, *AB.*
Arabicum gummi, Ammoniacum, Ju-
jube, Adianthen, ficus, Præstium, Althea
Verbascum, Tragacantha, Dactyli, Sca-
biola, Præmorsa: Sed nulla specifica
Physiognomia hæc pulmones respiciunt
sed ad pectus totum, ob humoris in ijs
lenti & glutinosi cum caliditate tamen
& siccitate energitica, proprietatem, *AB.*
qui partibus circa cor & latera pectoris
multis pinguibus exudationibus & ex-
halationibus oppletis respondent. Se-
quuntur formulæ certis affectibus ex
his accommodatæ, Ut ad obstructionē
pectoris & tussim tale fit specificum, *AB.*
Pulmonar. arbor. m. ij. Flor. Digital. p. j.
Rorismarin. unc. s. Tragacanth drach. iij
Ficus n. iij. Rad. Althee, Rad. Verbascian.
drach. ij. Sachar. unc. j. Aq. q. s. F. secundum
artem potio. Si vero sanguinem pulmo-
nes mittant rupta aliqua venula, Jovia-
lia sanguinem restringentia & sanantia
H miscant

misceantur, ut & Pulmon. arb. m. j. alte-
rius Pulmonariae m. s. Sanicul Rad. Sym-
phyti an. dr. iij. Mastiches dr. ij. cum mel-
lis unc. s. fiat decoctum in vino vel aqua.
Sic pro conditione & circumstantiis
mali ex praedictis speciebus pharmacon
praescribetur. In officinis ad pulmones
sunt praeparata Loch sanum, de pulmo-
ne Vulpis, de pinu, Trochisci Bechij,
Pillulae de Agarico, Toti vero pectori
plurimi lenitiva, licet nulla specifica vi
praedita.

Cordialia medicamenta multa statuic
natura sub dominio & Physiognomia
Solis, in flavedine regaliq; splendore, &
pleni corporis habitu sitis, temperamē-
to calido & humido vel etiam sicco, cū
odoris ceu radiorum exeūtium magna
gratia, referentia cordis figuram, nascē-
tia locis mōtosis ad Orientem resupinis
& declivibus, qualia sunt poma Auran-
tia, Aurum ipsum, Melissa, Botrijs seu
Ambrosia, myrobalani, Malum citrium,
granatum, nuxmoschata cum sua maci,
Mandragora circea, Anacardium, Lau-
rus, Calamintha montana, Nardus,
Crocus,

Crocus, hypericon, Helenium, quæ et-
iam oculorum Medicinæ fuerunt. Ex his
universaliter serviunt cordi, ut id fir-
ment & novis augeant viribus, moti-
busque suavibus afficiant, ac contra o-
mnes injurias venenosas præmuniant,
calorem nativum fervent. canitiem tar-
dent, melancholica ~~πάθη~~, syncopen &
similia exterminent; Aurum potissi-
mum in liquorem redactum, Melissa,
Poma aurantia, quorum vis potissi-
mum in corticibus purè & justo tem-
pore detractis. Hæc enim sunt omnia
temperatissima, & nullo alicujus qua-
liratis excessu peccantia. Proinde ad
omnes Cordiales Medicinas ex hac tri-
ade, potissimum una & altera eligen-
da erit. Reliquæ species ordinatæ
sunt, ut dyscrasia aliqua cordi vitiato
succurrant, Ut si frigiditas & humi-
ditas ipsum molester, unde Cardiaca,
multi capitis dolores, Syncope, grave-
dines & color pallidus, convenit Ana-
cardium, Nardus, Laurus, Calamin-
tha, Unicornu. Sicco & æstuant in-
febris cordi specificè accedit pro
H 2 restau-

restauracione afferenda Citrinum seu
Medicum malum, granatum, Mandra-
gora cum ratione & iudicio praescripta.
Venenis ut resistatur in corde, prodest
Crocus, hypericon, Citriū malum. Un-
de ut pestilentis aeris infectionem à no-
bis arceamus, ijs potissimum utendum
erit cordialibus. Reliqui ut humores
sine culpa consistant, corrigendi sunt
per prius & alibi dicenda medicamina.
Si excrementitius humor cordis vici-
nas partes occupare existimetur, Hele-
nium, omnibus alijs praevalerebit. Si syn-
cope & mærore spirituumq; defectu ad-
sit, myristicæ & macis opera erit optima
eò quòd Spiritum præstat copiosum,
quemadmodum & Solare germen vitis
& huius liquor hic multum præstabit.
Formule ex his speciebus componi pos-
sunt ejusmodi; contra palpitationem
primò cordis, & Melissæ m. ij. Cortic. au-
rant. unc. Calaminth. mont. m. j. Borragos
m. f. Flor. hyperic. p. f. Rad. Helenij dr. ij.
Coq. in f. q. vini, ut singulorum virtus
extrahatur & uniatur, sitq; potio unius
vel duarū vicium. Aliud, & Pulu. Cortic.
Citri,

Citri, Flor. Melissæ, Fol. Lauri, Macis, ana.
æquales partes, Fiat pulvis cum vino lu-
mendus. Ad Lypothymiam, & Myristicæ
unc. s. Croci dr. s. Nardi scr. ij. Auri foliatu
gr. ij. Excipiantur melle, & sumantur de
his grana duo vel tria integra & super-
bibatur vinum. Ad cordis exhaustionē
per immodicum calorem, qui καύσις
dicitur, & nimiam ejus siccitatem, R.
Carnis mali citrij, Aurantior. an unc. iij.
Pomi Mandargoræ unc. s. adde aqua Me-
lissæ unc. X. Macerentur viginti quatuor
horas, postea succus exprimatur & ex-
hibeatur. Similia ad quemcunq; mor-
bum circa cor consistentem, & in quo
cor vehementer premitur, ex prædictis
speciebus eligi & componi possunt me-
dicamina. In officinis quodammodo
cordi destinantur Diamoschum, Dia-
margariton frigidum & calidum, Ma-
nus Christi cum Perlis, confectio liberās,
Plirasarcoticum, Confectio cordialis, E-
lectuarium lætitiæ, Aurea Alexandria.

Post Cor sequitur Epar, ex quo cum
infinita fere gignantur morborum ge-
nera, varia & selecta reposuit natura.

pharmaca eidem membro, quorum
Physiognomia est in colore purpureo,
molliterq; rubescēte sanguineo, tempe-
ramento calido & humido, aliquando
potentialiter sicco, licet auctualiter hu-
mido. Præsident his Jupiter & non nihil
Mars, suntq;, tunica altilis & sylvestris ac
campestris, Buglossa, Aloe Epatica, Her-
ba Epatica, Glyzyrrhica, Trifolium aure-
um. Lactuca rubescens, Radices Beræ,
Lychnitis, Uvæ passæ, & physiognomi-
am pingvioris succi, ejusque quasi pa-
renchymati, Bellides, Asparagus, Bora-
go, Rosa rubra, Anchusa, Rubea Tincto-
rum. Quæ quodammodo Marti subja-
cent & ob id jecori attribuuntur, quod
vesicula fellis in eo consistit, quod mo-
veri non potest sine comotione totius
epatis, Physiognomiam habent in colo-
re flavo, Essentia tenui, cū humore Jovi-
ali, id est, subpingui gratoq;, & sunt hu-
jusmodi species; Chamæpyris, Eupatoriū
Agrimonia, Rhabarbarum, Centaureū,
minus & majus. Ex his igitur, si vires a-
miserit hepar, sumi necessaria possunt
pro conditione affectus, ut qui paucum
habet

habet sangvinem & ob id frigidior &
imbecillior evasit, Recipiat, Flor. Tunicæ
p. ij. Glyzyrhize unc. j. Flor. Lychnitid.
p. i. Uvar. pass. unc. f. Ros. rubr. dr. iij. Bel-
lidis dr. j. Sachari unc. j. Fiat potio. Sed
optimè hoc præstiterit solius Tunicæ
Magisterium, si haberi queat, vel extra-
ctum Tunicæ cum vino Rhenano, si ite-
ratis sumatur vicibus. Si Epar corruptū
judicetur ex mala digestionē, paucō ap-
petitu, doloribus dextri lateris, eo nimi-
rum loco, ubi Epar situm est, & similib⁹,
valet seorsim Alōe, quomodocūq; mor-
bus habeat. Si inflammatione vexetur,
usus erit Radicis betæ, Lactucæ, Rosæ ru-
bræ, Lychnitidos. Si vero obstructione
eius ductus, qui vehit flavam bilem, la-
boret unde fit aurigo, febris tertiana in-
tensa & symptomatici morbi alij, pro-
dest centaureū, seorsim minus, Eupato-
rium, Agrimonia cum melle decoctæ. Si
verò nimiū in atrebilaris succi generati-
one cōsumatur, usus est Buglossæ Bora-
ginis, Aloes. Sed hoc loco sciendū, quod
quæ humorib⁹ omnib⁹ familiaria pecu-
liariter esse diximus, hic repetenda sint,

ut exuberatio illorum tolli & commi-
nui prius possit, & deinde Epar, si quid
vitiij obtineat, per hæc curetur.

Ad Lienem porro deveniendum, cui
ea, quæ Saturnus regit, prædestinata sunt,
quorum Physiognomia est in colore
fusco, terrestri & subviridi, in corporis
perversa seu tortuosa dispositione, &
quod nascuntur locis declivibus, con-
vallibus uliginosis, in putridis arbori-
bus, quercubus, alnis ad septentrionem
prospicientibus, cuiusmodi sunt Asple-
num, Trichomanes, Tamarix, Sena, Ve-
ratrium nigrum, Polypodium, Lapis La-
zuli, Armenus, Asarum, Fax Vini, &
quod facibus, id est, terrestri vini substā-
tiæ lien in homine congruit. Et quidem
universè ad emaculandum viscus illud,
citæ senectutis & mortis *ὄγυας*, prodest
Tamarix, Asplenum, Fax, Vini, Veratrū
nigrum. Siquidem gravissimos ejus
morbos curant. Maniam enim melan-
cholicam seu risum sardoum tollunt,
ulcerum malignorum melancholico-
rum, canceri & Lepre causam præscin-
dunt, si tantum modo justo apparentur.

Et

Et qui nigri sunt facie & capillis, ex his
purgationes recipere commodissime
queunt universaliter, reliquorum tamē
etiā hic usus est, Ut si intumescat splen,
quod ex puncturis lateris sinistri digno-
scitur, & si flatus ex eo ciantur, qui tur-
bant & confundunt Spiritus Cerebri,
Unde tumultus nocturni ob terribilia
somnia, gravitas & tarditas omnium
membrorum, Sena commodissime su-
metur, cum melle & aqua limpida pro-
bē decocta. Si verò scabies serpens &
macule nigræ in corpore appareant, ad
senam accedat Polypodium & Asarum.
Imò si quartana febris, quæ ex liene ori-
tur, hominem invaserit, vanum est, ali-
undē petere medicamenta, quod ubiq;
tamen fit, quam ex his speciebus, Seor-
sim, Recipe Asari m. j. vel radicem eius
unc. iij. Polypod. Senæ ana unc. j. Sachari
unc. iij. Fiat decoctio cum s. q. aquæ, &
biduo vel triduo de his pro potu ali-
quid assumatur, parcissime interim
nutrito corpore. Universè hīc obser-
vandū, post fideliter judicatam lienis
naturam has species cuicunq; tempe-

H s

ramen-

ramento in quavis ætate commodissi-
mè offerri pro pharmacis purificantibus
sordes, & quidem usu frequentiori,
adeò sine noxâ, ut summa etiam utili-
tas ad vitæ alacritatem, expellendam
tristitiam, & actiones naturales in vigo-
re conservandas inde resultet. Siqui-
dem senectus lienis affectibus respon-
det, quorum si tollantur causæ, dubium
non est, facilem senectam eamque tar-
dam horum usu esse expectandam.

Ventriculus succedit, qui cum cocus
sit ciborum & alimenti corporis primus
parens & Oeconomus, diligentius, qui-
bus juvetur & firmetur, perscrutandum
est. Certum est, grata esse & exoptata
illi ea, quorum Physiognomia est in
humore forti, denso & crasso, qualis Lu-
naris, & calore vel Mercuriali vel Mar-
tiali, ut est Ligusticum, Angelica, Smyr-
nium, Pastinaca, Carvum, Cuminum,
Gingidium, Sefeli, Olusatrum, Rapha-
nus cum suo semine, Ceba, Squilla, Al-
lium, Ex quibus nimium medicamen-
tosæ sunt posteriores tres, & non grata,
nisi cum obductus phlegmate copioso
&

& frigidityte corruptus ventriculus pro-
sternitur, assumuntur, & tam quidem
etiam preparata vel cocturis vel mace-
rationibus, Ut, langveat & sit oblima-
tus & propter spurcitiem dejectus ven-
trculus, adsint nausæ vel Bulimus,
oscitationes itidem crebræ, cruditates
perpetuæ, quod ex Phlegmaticis & vi-
scidis crassisque dejectionibus sputi
patebit, Huic ut obvietur malo &
ventriculo sua redeat incolumitas, R.
Allij & Scyllæ preparat. nimirum tostæ
ana dr. j. Sem. Ligustici dr. ij. Sem. Olu-
satri Angelicæ, Carvi, ana scr. ij. Fiat pul-
vis, qui cum vini haustu recipiatur di-
midiâ sui parte, & certo tollet affectum.
Sunt tamén reliquæ quoque species
Lunares frigidaæ & humidaæ hic repe-
rendæ, si forsitan necessitas eas postu-
let. Ut si ructus sint acres, biliosi & fu-
mosi, aut vomitiones biliosæ, ac signum
adsit, ventriculum felle infestari, prius
fiat bilis purgatio, quæ suo loco, quibus
fiat medicamentis, dicta est. Deinde
vel brassica capitata vel communis, vel
cucurbitæ vel melones concedantur.

N.B.
N.B.
N.B.
ad plenam ventriculi restitutionem.
Proinde nullum contingeret ventriculi
malum, quod extirpari per jam dicta nō
possit, quibus tamen alia species addi
possunt pro majori operatione & virtu-
tis specificæ impressione, ut Piper, Zin-
giber, piper ob virtutem Saturni, Zingi-
ber ob Solis & Lune conjunctionem &
commune dominium. Ad firmandum
ventriculum & vigorem ejus semper re-
tinendum, Recipe, Sem Ligustici unc. s.
Carui, Cumini, Angelice ana dr. ij. Pipe-
ris nigri & longi Zingiberis ana dr. j. Fiat
pulvis pro condimento ciborum vulga-
ri. Demum & id animadvertendum est
hoc loco, praestantissimam Medicinam
in vitriolo consistere, cujus Physiogno-
mia est in colore & loco, quo provenit,
aquofo, licet montano. Hujus itaq; usus
sufficiat ad omnes ventriculi affectus,
modo legitimè preparari possit. Ultimò
& pellicule ventriculi gallinarum secre-
tum in se habent, quo suppressam ven-
triculi vim restaurant, cujus Physiogno-
mia per se patet.

Ad venereas partes, Renes & natura-
lia

lia membra nunc pergendum. His pro-
sunt quaecunque Veneris propriè, quo-
dammodo tamen & Lunæ subjacent
imperio, vel puro, vel cum Marte misto,
habentq; Physiognomiam suam in hu-
more seminali, salaci odore & gustu, in
forma quoq; testiculorum vel signorū
consimilium ad hæc membra alluden-
tum. Sive igitur aliquid abundet sive
deficiat his partibus, ex sequētibus spe-
ciebus cœu communi promutuario me-
dicinæ sumi poterunt. Et primò quidē
ad usum renum si vel calculus eos infe-
stet, vel diabete seu profluvium in ma-
culam, ut dicitur, vel quilibet nephriti-
cus morbus alius, antitipon seu antido-
ton pharmakon habebit in his, Cam-
phora universaliter, Umbilico Veneris
seu Cymbalaria, Satyrijs, Orchidibus,
Rosæ albis, Radice Polygonati seu sigilli
Salomonis, itidem in cava radice, tribu-
lo aquatico, Been albo & rubro, Moscho
Zibetto, Nuce myristicâ Cerebellis pas-
serum & alijs. Ex his quæ renis substan-
tiam plane innoxiam reddunt, & ab in-
jurijs & intemperie vindicant, optimus
erit

erit Camphoræ succus cū lacte caprino
haustus. Si verò caliditas adsit, quod ex
urinis turbidis, rubicundis & cum dolo-
re exeuntibus deprehenditur, Recipe
Rosar. albar p. j. Rhodiæ rad. Polygonati
ana unc. ij. Vmbilic. Veneris m. f. Tribuli
aquatici medullæ unc. j. Sachari unc. ij.
Fiat potio. At si infirmitate quadam
teneantur & langveant ob nimiam vir-
tutis consumptionem & motus Venere-
os, malo sic opitulabimur, Recipe, Rad.
Satyrionis unc. iij. Vmbilici Veneris m. j.
Been albi & rubri dr. j. Sachari unc. j.
Aquæ quantum sufficit. Decoquan-
tur secundum artem & colaturæ adde
Moschi gr. iij. Zibetti gr. ij. Si verò uri-
nam non contineant, & propriè obser-
vatum sit vitium in renibus & non in
vesicâ potius delitescere, addi potest
prioribus lilium flavum, quod similiter
Veneri subiacet, fiatque ex eo cum alijs
mixto tale medicamentum, Recipe,
Rosæ, Rad. Rhodiæ, Medull. nuc. aquat.
ana unc. iij. Rad. acori vulgaris seu lilij
flavi dr. iij. Cava radiceis dr. ij. Fiat pulvis
sumendus cum stiptico Vino.

Natura.

Naturalia quod attinet, notum est vel
ex ipsa anatomia, multa renibus esse
cum his communia, ideoque multa quæ
renibus opitulantur, his quoque mire in-
ferviunt, secundum Physiognomiæ insti-
tutionem & demonstrationem, ut testi-
culus vulpis, Orchides, Bulbus, Lili-
um album, Narcissus, nux myristica, Tribu-
lus aquaticus, Crassula, Pera Pastoris,
Chrysitis. Proprias verò habent species
tum figuræ suæ tum vasis cohærentibus
respondentes, ut Nympheam luteam &
albam, Struthion. Quod si ergo harum
partium vis excedat, supprimi poterit
ille luxus per eas potissimum, in quibus
refulget vis Saturni, loci tamen, quo pro-
veniunt ratione à Venere & Luna se mul-
tū accepisse simul profitentur, Itaque &
Flor. Nymphææ utriusque p. j. Radic. iti-
dem utriusque unc. j. Nuclei nucis aquati-
cæ drach. iij. Peræ pastoris drach. ij. Fiat
decoctum in aceto vel aqua limpida &
intus recipiatur. Idem medicamentum
copiosè restringit insomnia & ludibria
Veneris nocturna, fluidis & humidis na-
turis familiaria. Exsiccat enim semen
&

N.B. & spermaticas venas quasi incrassat, & spiritus in ijs luxuriantes supprimit, atque hac ratione castitatem Nymphalem præstat. Si verò flacceſcat & contrahatur vis naturalis invidis patientibus, restaurari poterit per prædictas species hoc modo, Recipe, Radic Satyrion unc. iij. Rad. lilior. albor. Rad. bulbi agrestis an unc. ij. Rad. Struthij unc. j. Cerebell. passerum dr. iij. Cymbalariae m. f. Sachari albi unc. ij. Aquæ q. s. Colaturæ adde, Nucis myristicæ dr. j. f. Moschi gr. ij. De hoc decocto sumatur uncja una semel, progrediendo sic usq; ad totius consumptionem. De his speciebus ultimò sciendum est, quòd quæ ad philtera malitiosè usurpantur, hinc tantummodo eligi queant justo tempore & modo.

Tandem de VESICA agendum erit, Hæc cum Saturno ut plurimum & Lunæ subdetur, ab ijsdem conjunctis dominatoribus sua destinata recipiet medicamina, sive laxetur nimium & nequeat continere urinam, sive tartara in se habeat, sive quovis alio infestetur morborum genere. Haic igitur pro-

sunt,

sunt, quorum physiognomia, est in vesi-
culis seu folliculis inflatis quasi & di-
stentis, quibus aut liquorem aut semina
nascencia tenent: Deinde & in loci, quo
nascuntur, aquositate, & quæ possunt
conformiter his accedere, Talia sunt Al-
kakengi, Folliculi Senæ, Viscus arbore-
um, Hypocistis, Periclimenon, Semina
Plantaginis, Cornula Calcitrippæ, Orbi-
culi Asparagi, Melanthion, & quæcunq;
in siliquis continent semen, Ex his ad o-
mnimodos affectus conflare poterunt
medicamina. Præsertim verò sumatur
hypocistis vel sena, & trita quidem ac
cum bono vino macerata eo tempore,
cum Luna in geminis aut sagittario, vel
etiam aquario, offerantur, ut generali-
ter malum vesicæ eradicent quodcūq;
ut speciali curâ non sit opus. Si verò sca-
bies jam vesicam invaserit, quod ex fur-
furibus Urinæ immistis cognoscitur, Re-
cipe, Folliculor. Senæ, Alkakengi ana
unc. j. Visci pomi, vel si hic desit pyri,
baccularum ejus in umbra siccatarum
& in pulverem redactarum unc. s. Gummi
Arabici dr. j. Conteratur singula & vino

24
tenuissimo incoquatur, cuius deco-
ctum sumatur jejuno stomacho. Si uri-
na contineri nequeat & in scijs ac in vitis
patientibus, Recipe Visci baccarum ex
pyro siccatarum nimirum in umbra unc. j
Folliculor. Dorionij seu halicacabi dr. iij
Hypocistidos unc. ij. Consolidæ regalis
seu Calcitrippæ dr. ij. Fiat pulvis qui ve-
spertino tempore cum vino tenui su-
matur, drachmæ sesquialterius dosi. Si-
militer propriâ industriâ ad reliquos af-
fectus ex his speciebus solerter compo-
nite secundum præcepta.

Post enumeratas hactenus utriusque
sexus communes partes & medelas, suc-
cedit hoc loco feminis propriij membri,
uteri nimirum, in rebus nascētibz Phy-
siognomia & inde curationis institu-
tum absoluitur. Sunt autem ea, quæ Lu-
næ vel Veneri vel Saturno competunt,
eò quòd hi tres dominatores in utero
multa habent communia. Saturnus na-
turam & naturæ complexum regit, Lu-
na usum & contentum menstruum circa
uterum denotat sanguinem, Venus verò
ob naturales huic cohærentes partes ad
dominium

dominium simul pervenit. Physiognomia qualis esse debeat, ex enumerandis speciebus mox innotescet, ut præceptis & delineationibus merito superfedendum sit, Aspiciantur flores Aristolochiæ lōge, folia populi albi, cum adhuc sunt tenera, & semen colligunt, quasi in utero productione innumerorum animantium parvulorum, primulæ veris & alia. His simili Physiognomia accedit flos liliorum, anthera liliorum & rosarum, Plantago Italica seu Alisma vulgò Ago seu Asarum, veronica fæmina, Digitalis, Lanaria, melissophyllon, Calamintha. Deinde quæ in eo suam Physiognomiam habet, quod à superfluitate arborum quasi menstruâ purgatione excernantur, & subiiciuntur Veneri aut Lunæ, aut Saturno, ut Sagapænū, opoponax, Myrrha, Asa fætida. Sive ergò doleat ob siccitatē, sive ob humiditatem strangulationē minuetur uterus, per has species curabitur. Siccus quidem, qui ex constitutione patientis cognoscetur, si insecus fiat in Digitalis, Plantaginis Italicæ, Aristolochiæ lōgæ, foliorum populi albi, Potamogetonis (nam

118.
& hæc herba hujus est census) decocto.
Humidus verò, quòd itidem an talis sit
ex symptomatibus cognoscitur, si Calamintha,
Primula Veris, Aristolochia longa, & Asarum decoquantur & infusus
fiat. Si menstrua subsistant & mulierculam
discrucient adhuc juvenilem, pro
arcano erit myrrha & sagapænum, si cū
alijs conjungantur, ut Recipe Myrrhæ
electæ dr. ij. Sagapæn. dr. j. Pulveris Asari,
Calamintha, Radicis Aristolochiæ longæ
ana dr. s. Sachari q. s. Fiant trochisci cū
vino recipiendi. Si nimium fluant menstrua,
Recipe Seminis Alismatis, Florum
primularum veris, thuris q. s. Fiat deco-
ctum pro potu. Possunt tamen ex iisdē
pelli secundum artem præparari. Ad
partus facilitatem facere multum ostē-
dit Physiognomia flores Aristolochiæ
longæ, antheras liliorum & rosarum,
quod & Æthites præstat, cum sit præ-
gnanti similis. Ad facilem conceptionē
faciunt folia Populi albi aqua decocti
pro infusu cum floribus liliorum. Im-
pedimenta verò conceptus & rejecta-
menta faciunt Struthion cum Asaro,
quorum

quorum Physiognomia est in sicca sterilitate. Tantum quoq; de Utero.

Succedunt Illia, quæ ijs quidem, quibus stomachum juvari diximus, juvantur: Peculiaria tamen quædam ex Physiognomiae suæ præscripto habere observantur, qualia sunt, quæ longis sui corporis circumflexionibus diducuntur, spongioso & raro contextu composita videntur, & similibus his alijs ex ipso potissimum temperamento ortis concordantiæ cum illis animalium, imprimis hominum, signis judicantur. Hujus generis sunt Lupulus, Rubus Idæus & Vulgaris, Labrusca seu Oenanthe, Volubilis, Amara dulcis, Vitis nigra, scilicet ea, quæ se pibus incumbit & flagellis suis vicina omnia connectit, hædera, vitis vinifera ipsa potissimum cum suis capreolis, Sarsa Parilla, Cuscuta, Colocynthis. Certum est cum multa sint Intestinorum damna, facilius longè horum legitimo usu curationem posse perfici, quam aliorum non congruentium in *μεγακρόσμων τῶ μικροκρόσμων* imagini. Proinde enumeratæ jam species virtute in-

μεγαλὸς μὲν τῷ μικροτέρῳ *imagini*. Pro-
inde enumeratæ jam species virtute in-

dividuata auferent se in affectum Itio-
rum locum, & affligentem emolientur
materiam. Poterunt tamen ob materi-
am in ijs contentam diversimodè alia
quædam addi pro ratione & conditione
humoris medicamenta. Formulæ hujus
loci: Contra Colicam vulgarem & gra-
vissimum morbum, si ex causa salis &
vitree pituitæ cū obstructione oriatur,
Recipe Lupulorum cum flavedine in
capitibus contenta unc. iiii. Spart. perill.
unc. ij. Rubi, scilicet funiculorum ejus
unc. s. foliorum vitis m. s. Mellis unc. iij.
Aquæ q. s. Fiat potus calidissimè hauri-
endus, & selectum ac arcanū erit Jatro-
mathematices medicamentum, cui suc-
cedat postridiè vel tertio die post purga-
tio per species Lunares, ut Colocynthin
vel trochiscos Alhandel cum Agarico,
quæ plenè emundabunt corporis habi-
tum vitiosum & liberabunt fecibus al-
vū. Contra Dysenteriam, & Folior. hæ-
dere m. j. fructuum rubi utriusq; unc. ij.
Flor. Volubilis unc. j. Acetosæ m. s. Rib-
um unc. s. Sachar. rosati unc. j. dr. ij. Cum
aqua rubi vel simplici limpida fiat po-
tio.

io. Sed hic non mirum fit, quod res peregrinae & alienae ab illorum specificis pharmacis, ut Acetosa & Ribes, assumuntur, id enim fit ratione Physiognomiae, quae in colore dysenterici excrementi, & quod propriè ea species & aliae similes ad humorem corruptum respiciunt, non ad illa, quae res reputatis rationibus animum minimè turbabit, sed ut habitu firmo ad similium contemperaciones obdurescat efficiet. Sic enim & ad llingum seu Voluulum, Diarrhaam & hujusmodi affectus ex enumeratis speciebus cum alijs pro conditione humoris exuberantis commixtis comparabuntur medicamina arcana. Et sic maxima pars interiorum membrorum decursa est.

Restant peculiaria membra quaedam quibus sua quoque natura peculiariter reposita ad privata damna remedia, ut Lingva, manus, digiti, trachæa, catilago. Lingvam, repræsentant herbae aliquot, quae adeò cum membro illo cōgruunt, ut nomen vulgò inde adeptæ sint, ut Cyno-

Cynoglossa, Arnoglossa seu Plantago,
potissimum quæ est aquatica, Phyllitis
seu lingua Cervina, Buglossum, lingua
avis seu Lifon hazaphir. Sive igitur cor-
rupto humore perrodatur lingua & fiat
nodosa ac perforetur & inextinguibili
fluxu fatigetur, cuiusmodi multa acci-
dunt damna, In promptu erit specificum
Plantago cum suis baccis & radice, lin-
gua cervina cum suis transversis & coa-
ctis lanuginosis punctis, Luna ad Mer-
curium digrediente, siccantur nimirum
& pulveriscentur, ac inspergantur, vel cum
melle excipiantur, vel decoquantur
cum melle in aqua & fiat lotio ex deco-
cto frequentior partis. Si lingua sit pen-
dula ob frigiditatem & difficulter mo-
veatur, ut nec verba commodè articu-
lare queat R. Lifon hazaphir seu ornyo-
glossum unc. j. Radic. buglossi sylvest. cum
folijs ana dr. iij. Fiat pulvis. Quibus addi
poterit pyrethri aliquid, si necessitas
postulat, id est, si humore sit extenta &
inebrieta frigido copioso. At si angina
obsederit linguam & ad radicem eius
circa fauces confederit, specificis his
malum

malum invaderetur potentius, si tamen
alia, quæ humorem spectant miscean-
tur, licet hæ solæ species legitimè præpa-
ratæ abundè sufficiant, R. Rad. & fol. cy-
nogloss. ana unc. j. Arnogloss. seu Plan-
tag. aquat. rubræ unc. f. Ling. Cervin. dr.
ij. Coquæ in aqua Prunellæ seu mororū,
vel etiā simplici, & fiat frequens gargari-
smus vel madefiant tantum his fauces.
Similiter ad glandulas lingvæ & hujus-
modi alia damna specifica arcana ex
his componi poterunt.

Trachæam & reliquos corporis hu-
mani canales ostendunt eæ herbæ, qui-
bus æmula forma & congrua speciei af-
similatio, Tales sunt Porrum, potissimū
sativum, Angelica, Ligusticum, Valeri-
ana & aliæ, per quas in pulmonum præ-
sertim affectionibus vel trachææ potus
hauriatur. Porrum valet in primis ad
obstructionem asperæ arteriæ & ejus
angustiam. In frigidis affectibus pectoris
& cussi valet Angelica & Ligusticum,
quæ & destillationes ex capite Phthificis
in pulmones factas reprimunt & sistunt.

Manus cum suis digitis effigatur in

Tormentilla, Ricino, Leontopodio, Sanicula. Unde fit, ut ad tremorem manus & Chiragram specifica ex his inveniantur medicamenta, si nimirum aliquot diebus maceantur, & deinde eadem aqua decoquantur, & calido decocto manus injiciantur, & ad Solem aliquoties iterum siccantur.

Cartilagine[m] specifica Physiognomia fructus cum suis puta minibus accersis repræsentat. Ad aures itaq[ue] fractas nasumq[ue] & supercilia oculorum ex hoc proprium parabitur medicamentum, si scilicet siccantur ad Solem & postea terantur, ac cum Mumiâ & butyro pro unguento addantur & unâ imponantur.

Pili quoq[ue] sua aliquot habent specifica, ut in Polytrichis omnibus, Adiantho Abrotano, Millefolio, stratiote, Rore Solis, plumoso & lanuginoso Verbasco, musco arborum & alijs. Ex his itaq[ue] ad pilorum vel generationem, si exoptetur, vel restaurationem, si fuerint antea & morbo corrumpente alimentum defluerint. Ad generationem quidem
sic

sic exstimulabitur natura, R. Tricho-
manis dr. iij. Polytrichi Apuleij dr. ij.
Roris Solis, Florum Verbasciana dr. j. f.
ol. flor. Verbasci simpl. vel butyri maja-
lis q. f. fiat Unguentum, quod post tri-
ctiones adhibiturum certo pilorum sege-
tem excitabit, si verò defluant pili, ut
firmamentum accipiant ac radices
agant, profundius & recens germinent,
R. Filament. Abrotan. dr. ij. Musci arbor.
potissimum ejus, quod circa acatiam
dr. iij. Polytrichi Apuleij dr. j. Millefolij
dr. f. Pulveriscentur & cum Luna ad Ve-
nerem decesserit cum melle mista illi-
nantur, vel fiat ex ijsdem duplici vel tri-
plici copia sumtis lixivium, quo bis vel
ter abluatur caput. Si verò maturius ca-
nescat pilus vel per alimenti defectum,
vel per frigiditatem, sic inhibebitur, R.
Roris Solis, Adianthi, Trichomanis ana-
equales partes, Axungia Leonis q. f. Fiat
unguentum, quo tum cum Luna recens
fuerit, pilus inungatur. Ut verò idem pi-
lus recens generatus varijs possit indui
formis, ut speciosior evadat, ab alijs Phy-
siognomiam suam huc dirigentibus ali-
quæ

quæ mutuò sumendæ sunt materiæ, ut
ad incrispandum eum, Recipiantur.
Spondylium seu Acanthus vulgariter
sic dictus germanicus, Illo, cum prius
aliquoties decocto musci querni, abro-
rani & trichomanis caput ablutum fue-
rit, & in Sole iterum exiccatum, tandem
nitri & baccarum visci siccatarum & tri-
tarum æqualibus partibus consperga-
tur, nondum omninò exiccato pilo, &
& sic donec omnis consumpta fuerit hu-
miditas Soli exhibeatur siccandum.

Tantum de specificis membrorum
singularium in corpore, quorum usu se-
late expandit in doctrinam sequentem.
Necesse vero est, Philater Astrologiæ
quandam cognitionem habeat quò
fontem & origonem morborum secun-
dum Astralem influentiam, variâ nem-
pè eorum inter se configuratione & do-
morum cœli locatione oriundam attē-
dat, Eâ namque ratione medicamenta
pro variâ spirituum Astralium presiden-
tia componere, & temporis certo mo-
mento propinare doctus erit, ut Imagi-
natione Spiritus morbifici non ignotâ
simul

simul & secundum illius naturam spiritus conservatricis in creatis, tum etiam prædestinatione Medicatricis cōstellata & in tempore erumpente cognita, harum inter se diligente collatione & consideratione, Medicinæ Tyro, si modo Naturæ aliquali σοχασµῷ præditus sit, DEIQ; opē arduis precibus in fide fusis imploret, felicissimè ad praxin se conferat, siquidem ipsum nexum & concatenationē naturalium rerum pernosces, tum cōsiderans morborum genera, sicut & cuiusvis visceris & membri conservatorē & destructorem. Ita quidem benevolis Planetis subjectorum viscerum Conservatores sunt Ipsimet Fortunarum Spiritus Destructores verò eorundem δυστυχία vel earum Spiritus, utpote spirituali diametro contrarij; Sic Veneris antipathia in Saturno, Jovis in Marte consistit, & inde priorum destructores propullulant, Ita tamen, ut non solum ab una Infortunatarū, nempe diametrali, Destructor Fortunis subjectorum viscerum provenire possit, sed & ab altero Infortunio per malignam irradiationem, sæpius

pius etiam ejus cum Mercurio configura-
tionem, utpote malitatis adiutorem.
Sic sapissimè Saturnus Veneri adversa-
tur, ut vel Venus ferè in Saturni abeat
naturam contrariam, in morbo gallico
violentissimo, vel penitus esse desinat,
sicut in Magicis artibus rebus Saturni-
nis peractis, patet, notante Carrichtero
de morbis Magicis. Ita Jovis adversarius
maximus Mars est, qui diametrali Spi-
ritu ipsi contrariatur, ut plerunq; in Jo-
vialibus morbis cum Marte mistis (hoc
illius destructorem agente) finis citò ad-
sit, quod in Pleuresi notatur luculenti-
us & insolatur dilucidius, In alijs verò
sangvineis morbis, in quibus sanguis vel
hepar tanquam Jovialia laborant, id et-
iam comprobatur, ut si adsint signa Phy-
siognomica Martialia, majori latitudine
Chiromantica, tum Spirituali motu
Spirituū indicativa, mors sit præsentis-
sima, quod tamen in collateralis Saturni
cum Jove commistione, & hujus cum
illo collutilatione, non tam præsentem
evenit, cum ἀντίθεσις perfecta non sit,
imò aliqualis cognatio, qui & ambo in

μεγαλόσμιον septentrionem amant. Sol
porro destructorem antipathicum ma-
ximè Saturnum habet, sicut hic tene-
brarum, ille lucis præses est. Mercurius
pro variâ agglutinatione & confocia-
tione aliorum, etiam naturam assumit
variâ & secundum eorum rationem,
respectu nimirum an εὐτυχία vel δυστυχία
sint, etiam variat, ut Mercurius quasi
medius currens non immerito dicatur
Blondo Flau. lib. i. histor. Cæterum, hic
disquirendum de Infortunarum & ea-
rum viscerum morbis, & horum ratio-
nibus, Anne etiam habeant destructo-
res, à quibus morbi earum concilien-
tur, & qui ij sint? Sane εὐτυχία Plane-
tariæ pro sua bonitate destructorum
officio non funguntur, neq; ullum per
se morbum inducunt. Mercurius qui-
dem accedendo ad maleficos, ad mayo-
rem malitiam eos instigat, & pro ratio-
ne eorum vel magis acutum vel magis
terrestrem affectum causatur. Sciendū
autem de maleficorum destructoribus
hoc ipsum est, quòd ipsimet pro insigni
malitatis suæ ratione quò excellētiores
sunt,

sunt, & quando Excellentia suæ apicem
nanciscuntur, & perfectum vñ temporis,
suum conceptum expediundi, in se
furiunt & spiritu intus agitante morbus
inducitur, Ita enim, quò potentiores in
themate destructores duo Planetæ, Sa-
turnus & Mars malis in locis, eò maiore
cumulo natū obruunt. Et ita ad genera-
liora medendi præcepta descendendū,
naturā ipsa quasi manuducente, tum
majoris mundi inclinatione astrali, tum
variā partium & viscerum corporis hu-
mani ~~omni~~ diligentissimè observa-
tā. Saturnus quippe Luciano in lib. de A-
strolog. referente, verè in compedibus
esse fingitur, cum in conficiendo cursu
suo ita legnis sit & tardus, ut quasi stare
videatur, tardissimè enim circulum su-
um cœlestem peragrat, Ut hac de causa
Ægyptij ipsum duabus remissis & dua-
bus extensis alis pinxerint, quasi volan-
tem quiescentem, restante Blond. Flau.
lib. 1. histor. Unde ipse Chronicorum
morborum præses est generalis, qui nē-
pè Elementum terræ redolent (sicut &
ipse Saturnus generalis terræ & locorum

suba

subtraneorum praeses est) Qualis est quartana febris, in microcosmo lienem pro sede habens, sicut Saturnus sextam domum in nativitate occupans, facit quartanâ laborantes. Namq; ab atra bile originem ducit, quæ in liene potissimû progeneratur, Ita Galen. lib. 2. de Crisib. dicit, si atra bilis in totum corpus delata fuerit, efficere quartanam. Item comment. 2. in lib. 1. Hipp. de morb. vulg. notat, quod melancholicæ naturæ non repurgatæ atræ bilis affluentia, quartanas incidere. Ita lib. 1. in aphor. Hipp. aph. 2. dicit febrem quartanam ex atra bile originem ducere, Item com. 3. in prognost. Hipp. exuperante atrâ bile quartanam fieri febrem Gal. docet. Idem Gal. 2. de differ. febr. dicit, & quartanam febrem corporum naturam ad atram bilem proclivem sequi, ex ætatibus declinantem, ex anni verò temporibus autumnû, quo atra bilis movetur. Cum enim quartanæ febres invadunt, quamvis ætate juvenis sit agrotus, talis sit motus arteriæ, qualis in ætate decrepitâ teste Gal. lib. 2. d. Crisib. Quartana laborantiû

K

pulsus

pulsus tardus ac rarus est pro Saturni
natura Gal. lib. 1. d. art. curat. ad Glauc.
Namq; generaliter senectuti præest Sa-
turnus frigidus & siccus, sicut & senecta
frigida est & sicca, Unde Gal. com. 3. in
progn. Hipp. statuit, adusq; senectutem
in medio attrabiles morbos in corpo-
re oriri, ut quod in medio ætatis ex hu-
moribus conversum est in atram bilem,
id in senectute se ostendat demum. Si-
cut in maiore mundo ætatis tempore,
quicquid humorum bullietium atram
bilem genuit, id autumnii tempore non
diffatur, siquidem autumnus frigidus,
(cū & aliàs in autumnno atra bilis augea-
tur,) nequaquam patitur id extrorsum
diffari, neq; facile vacuari, (quod & Hip-
pocrates statuit 2. Aphor. 25. de hyemali
tempore, eo quòd hyeme humores in-
tus remaneant, velut latibulis incuban-
tes, cujus ratione loco dicto Gal. quarta-
nas sub hyemem longas dicit) Sic per æ-
tates etiam inclinantem efficere quar-
tanam, Ubi expressè loco dicto Galenus
senectam autumnno comparat, nempe
eam, quæ post mediam ætatem sequitur,
Ita

Ita necesse est, quartanam febrim antecedere, quæcunq; atram aggregant bilem in vitæ exercitiis ac totius vitæ ratione & temporis statu & parte anni ac regione, Sic & laborantis naturam & ætatem atra bile abundare, testante Gal. lib. 2. de differ. febr. Ut rectè Aëtius tetrab. 1. ferm. 2. doceat, carnem bubulam quartanam inducere, Namquè bos Saturno cum Venere subjicitur, & caro ipsius crassum & terrestre hac de causa nutrimentum corpori præstat, Ita victus frigidus & siccus febribus originem præstat, teste Galeno lib. 2. de diff. febr. Cibus verò omnis siccus & frigidus est Saturninus, sicut caro leporina, quæ humorem melancholicum adauget ob Saturnum præsidem, siquidem lepus lucem averfatur, deserta amat & nemora, estq; animal timidum & stupidum pro more etiam hominum Saturninorum, uti alibi docuimus. Cumq; Elementum terræ redoleat quartana, facillimè etiam ex aliorum humorum incineratione oriri potest notante Gal. comm. 3. in

prognost. Hipp. Nam cinis cuiusvis rei
Elementum terre representat, Ubi nam-
que omnia per ignem extracta sunt, ci-
nis terræ instar restat. Hinc pro terra na-
turâ & Saturni præsidis more quartana
tardè movetur & secundum Hippocr. 6
Epidem. 23. Quartana non desinit ante
annum, ut Galenus etiam in comment.
de typis, quartanæ typum usq; ad bien-
nium prorogari dicat, Et sensim in cura-
tione quartariæ incipiendum & primò
procedendū tardius. Ex astri enim præsi-
dis natura tum morbi tum medicandi
ratio accipienda est, Unde Galenus de
art. cur. lib. i. ad Glauc. notat, Medicum
quēdam interemisse ægrotum, eò quòd
vehementiora, trochiscos nempe de vi-
peris exhibuisset & febrim continuam
effecisset. Licet u. Galenus in lib. de atra
bile expressè dicat, quod in omnibus,
quotquot ex atra bile fiunt, affectibus,
statim inter initia purgando talem hu-
morem evacuantibus prohiberi debe-
ant crescere, tamen id de alijs potius af-
fectibus, cum ad externas corporis par-
tes fertur, intelligendum. Rectè & com-
modè

modè Saturnina & Solaria exhibentur.
Ita ut Saturnina paroxysmo non præ-
sente exhibeantur sola sine solarium
commistione, (nisi ea ubi natura ipsa Sa-
turnum cum Sole junxit) Saturninum
namq; spiritum & humorem movendo
simul expurgant, Et hæc morbi sunt
sympathica. Solaria verò tanquam anti-
pathica exhibeantur paroxysmo jam
præsentē (sicut & alias debito modo &
tempore exhiberi possunt,) nec ulla
morbi sympathica, In quo multarum
quotidiè peccatur ab illis, qui tempus
pugnæ & induciarum morbicum natu-
râ non attendunt, Ita nempe fit, ut spiri-
tu Saturnino secundum motum micro-
cosmicum exaltato, si Saturnina exhi-
beantur, Saturninus spiritus per sympa-
thica megacosmica confortetur, mor-
busq; augeatur, sicut & regulariter Sa-
turnina cor quodammodo debilitant
ob naturalem Saturni & Solis *ἐν ἑαυτοῖς*
ut hac de causa vires ægroti per medi-
camenta intempestivè exhibita mino-
rentur. Et minus placeat, quod Aëtius
tetrabib. 1. serm. 3, c. 125. Veratrum, quod

Saturno mancipatur, quartanarijs exhibeat in ipsa febris accessione, Medicamenta enim melanogoga intempestivè exhibita in atram bilem converti Gal. in lib. de atr. bile recenset licet ibidem hoc sentientes perstringat. Solummodò itaq; Solaria exhibenda sunt paroxysmo presente, quæ Spiritus tenebrosus Saturninos depellunt, (more Solis nubes in megacismo atras dissipantis) Spiritus vitales Solares augent, corq; confortant. Nunquam etiam Saturnina Solaribus miscantur uno in pharmaco, eò quod nullum & inefficax redditur medicamentum, nisi ubi natura Spiritum solarem cum Saturnino junxit, quæ commodissimè in quartanâ febris exhibentur, tum intus propinata, tum foris pulsibus applicata. Talia namq; medicamenta sub amicâ specie se insinuant, Sympathico nempe morbi Spiritu cum antipathico naturaliter juncto & copulato, inexpiscabili modo Spiritum saturninum quodammodo obtruncant, malignitatemq; ejus infringunt, non aliâ ratione, quàm Theriacæ venenum immiscetur, ut sub veneni sympha-

sympathica specie se insinuans illud per
antipathica admista enervet. Aliàs nam-
que in venenum non ageret, cum nihil
agat in aliud, nisi simile sit & conveni-
entiam qualemcunque cum eo possi-
deat. Ita quoq; ex Saturno Chymico-
rum lapis conficitur rubicundus, peltu-
cidus, Saturninis in morbis & quartanâ
in primis præsentissimus. Plumbum
namque (quod tamen multorum cum
pace dixerim) spiritualiter fixum est, (&
intus latet, quod extra non conspicitur,
ut non immerito ab Ægyptijs Saturni
simulachrum duobus oculis clausis &
duobus apertis celatus fuerit, his in dor-
so, Illis in facie existentibus, notante
Blond. Flavio lib. i. histor.) Id quod hinc
patet, Quod reliquis communis me-
tallis in Igne, omne quod non fixum est,
suo simul Spiritu elevat inq; auras eva-
nescere facit, auro tantum & argento
relictis, utpote majoris fixitatis conscijs,
ut quò ad spiritum suum, plumbum
cum auro aliquomodo participet.
Ita quoque ossa Elementum terræ in-
primis præ alijs humani corporis parti-

bus quo ad compositionem redolentia,
Saturno accensentur, Et animalium so-
larium ossa auro liquefcenti admista, il-
lud in se consumunt, multò magis argē-
rum, quod minus auro fixum est, Quare
etiam ossa gallinarum & equorum re-
stis probatorijs (quibus tamen in forma-
tione cinis ossibus commisceri solet) nō
additur. Naturā indicante commodè in
quartana exhibetur scobs ossium galli-
narum humano cum osse mistus, Nam-
que pars Saturnina animalis Solaris an-
tipathiam simul & sympathiam morbi
Saturnini, in primis præ reliquis magis
terrestris, qualis quartana, exhibet & ob-
oculos ponit. Quo verò tempore com-
munia μελανόγωγα exhiberi debeant, dis-
quiritur. Sanè cum humor quispiam in
motu est, commodius ejusdem purga-
tiva exhibentur, isq; educitur, ut hac de
causa Hippocr. 6. Aphor. 47. Veris tem-
pore venam incidere jubeat quibus o-
portet, quia vere sanguis movetur, Ita in
Autumno omnium maximè atra bilis
movetur, ut hac de causa Hippoc. Quar-
tanæ autumnales longas pronuntiât,
æstivas

æstivas verò breves 2. Alphorism. 25. Par-
tes verò diei, partibus anni respondere
idem testatur Hippocrates, ut Ver ma-
tutino tempore, æstas meridiei, autum-
nus occasui, hyems verò nocti assimule-
tur, notante Cardano in meth. paru. cu-
randi, Unde regulariter homines sub
occafum quodammodo se ad tristitiam
inclinari sentiunt præ reliquis diei par-
tibus, cum tunc temporis melancholia
moveatur, Et regulariter in morbis Sa-
turninis sympathica morbi, quæ move-
re atram bilem & simul expurgare de-
bent, felicius exhibentur circa Solis oc-
casum. Licet verò ubjiciat quispiam,
Medicamenta cathartica non esse exhi-
benda nisi vacuo ventriculo, id quod
non fit, si circa vesperam exhibeantur.
Tamen sciendum, Purgandos, secundū
Hippocratem, pridie jejunare oportere
Itaq; eod die nihil assumant cibi vel ma-
ne parum, ut hâc ratione propinata me-
dicamenta purgantia vacuum reperi-
ant ventriculum & sine obstaculo vires
suas exerant, nec alimento commisce-
antur, siquidem medicamenta cum ali-

mentis pessima. Notandum verò, si æger
sit imbecillus, quod oriente Sole secun-
dum Johannitium antiquissimum Me-
dicum exhiberi debeant; quia tunc pro-
pter Solem aërem moventem & refocil-
lantem quasi, ægri regulariter sunt ve-
getiores, sicut econtra vesperi debilio-
res. Hypochondriaca, sive flatulenta &
spirituosa illa Melancholia Saturnum
redolet, Mercurio participante, sicut
ij, qui nati sunt sub conjunctione Satur-
ni & Mercurij hanc inprimis tentantur,
testante Albubatro de Nativit. cap. 65.
Dæmoniacæ namque aliàs naturæ ho-
mo sub hoc aspectu natus ab Astrologis
notatur. Hic Saturnus verè Mercuri-
ales Spiritus collutilat, ob id sepius
hypochondriaci vertigine quasi rotati,
agitati atque perculsi, simul & mordica-
tionem quandam circa cor, ob natura-
lem Saturni & Solis *ἀντιπαράθεσιν* sentien-
tes, se intoxicatos rentur plurimi, i-
psamquæ mortis agonem jam præsen-
tem existimant, & tamen paroxysmo
desiente nihil amplius persentiscunt.
Cura hujus mali in deobstructione in-
ferio.

feriorum viscerum & Solaris spiritus confortatione consistit, quibus admiscenda sunt, quæ flatus illos Saturninos dissipent. Quare plurimi sunt, qui artificialem illam melancholiam, Spiritum nempe vitrioli hoc in affectu summo perè commendant; Sed sciendum, quod Spiritus vitrioli acetosus, corrosivo scilicet commistus, ijs in affectibus, ubi mesaraica & aliæ viæ sunt obstructæ, non adeò commodè exhibeatur, in quo plures errant quotidie, Nam corrosiva illa materia in venulis & meatibus illis subtilioribus colligitur & tandem eas erodit, cum astringendo se illis infarciat in ijsq; hæreat & vesiculas excitet, unde graviora symptomata subsequi solent. Sed Spiritus vitrioli absq; corrosivo præparatus, Ita ut corrosiva materia acerrimi saporis instar fuliginis remaneat commodè & magnocum successu dicto in casu exhibetur. Tempore paroxysmi exhibeantur Solaria Mercurialibus juncta, quæ confortant, Spiritus Saturninos antipathicè

tipathicè infringunt & dispellunt. Solari-
bus enim speciebus commodè miscē-
tur Mercurialia, cum his quasi famulus
Solis nunquam etiam in maiore mun-
do longius à Sole recedat, sed ipsius a-
micus & σύνδουλός sit, sicut & in μικρολόσ-
μῳ Spiritus Solares mutantur in Mercu-
riales. Aliàs exhibenda ea paroxysmo
non præsente, quæ Saturninum humo-
rem educunt, lienem & hepar reserant.
Aër sic purus lucidusq;, Solis radijs illu-
stratus, quò antipathicè Saturni malitas
infringatur. Cibi sint solares, Veneri, ut-
pote ova sorbilia, (quæ hac de causa Le-
onellus Faventinus in melancholia cō-
mendat,) croco condita pullorum gal-
linaceorum caro assata & cum vino,
Croco, Malis citrijs & sachoro condita
& in lebete mista, Item pulli columba-
rum assi & esitaticum Capparibus. Por-
rò hic notandum, nunquam hoc in af-
fectu Saturninis speciebus jungendas
esse Mercuriales, in quo ipso quotidie
pluries peccatur, dum semen anisi &
alia mercurialia Saturninis miscentur,
Ita nempe fit ut spiritus morbificus
clancu-

clanculum confortetur in suâ malitiâ.
Flatus enim Saturnini antipathicè di-
scutiendi. Est autem & alia melan-
cholia crassior, ex Saturni nempè cum
Luna commistione, vel etiam micro-
cosmicis astris causata. Secundum pri-
mum modum quidem Saturnus cum
Luna tristem facit & melancholicum,
testante Alubatro de Nativitatibus c.
46. Secundo modo nempè per astra mi-
crocosmica conciliatur, affectibus ani-
mi Saturninis demum habitum Satur-
ninum comparantibus, adeò ut timor
& pusillanimitas si multum tempus ha-
beant, perficiant melancholicum ejus-
modi habentem, secundum Hippocra-
tem 24.aph. 6. Id quod replicat Galenus
lib.3. de symptom. causis. Ex corruptis
enim imaginationibus provenit Gale-
no dicto loco. Namq; cogitationes & i-
maginationes astra sunt microcosmi
corpus quoq; immutari docta. Et licet
variæ sint differentiæ melancholicorū,
tamen unum omnibus commune esse,
timorem & tristitiam, notante Aëtio te-
trab. 2. serm. 2. c. 9. Hinc melancholia oriri
potest

potest hemorrhoidibus in viris suppressis, vel menstruis in mulieribus, per quas vias alias Saturninus Sanguis expurgatur, notante Tralliano lib. 1. cap. 17. Hic Lunæ Sphæram microcosmicam turbat Saturnus, & generalis sive collateralis, non diametralis destructoris vice fungitur, cum Luna nullum diametralem habeat destructorem, sed sæpissimè pro more Lunæ megacosmicæ ex conservatoris imbecillitate deficiat & quasi evanescat & syncopetur. Notandumque hîc, quod Actuarius lib. 2. cap. 3. asserit, Quod si melancholicus humor ortum ducat ex flavâ bile commutata, furibundas atq; immanes fieri desipiscencias, quia motus est violentus destructoris in destructorem, & plerunq; ijs morbi qui ab unô destructore alterius malefici motu & malitate oriuntur mali habitus sunt & sæpè læthales, nisi dualitas destructoris in curâ attendatur. Hoc itaque in affectu ea primò adhibenda sunt, quæ Saturno in secundo gradu mancipantur medicamina, & vitandi cibi Saturnini, eò quòd illa quidè sympathicè
movendo

movēdo Saturninum humorem, simul
educant, hi verò tanquam alimenta in
substantiam nutriti convertantur, mor-
bumq; magis ac magis exaltent. Deinde
adhibenda sunt ea, quæ Lunæ simul &
Solis imperium sentiunt, cum quia Lu-
minaria ipsa sibi in morbis subvenire
doctæ, & hic Luna infestatur microcos-
mica, cum rectè adduntur Solaria Luna-
ribus, eò quòd antipathica sunt collate-
ralis destructoris Lunatici, & quod So-
laria in Lunaticis affectibus magno cū
successu usurpentur, quòd Luna major
secundum vacuum motum & aspe-
ctum ad solem externa forma variet, &
sympathia hujus cum illâ magna sit.
Cæterum licet dixerim curari hūc affe-
ctum Lunaticis tanquam cerebri sym-
pathicis, & Saturninis morbi sympathi-
cis, Tamen nunquā jungenda sunt hoc
in affectu Lunatica Saturninis, neq; ea
exhibenda, quæ natura mōstrante & ad
oculum depingente, Lunæ cum Satur-
no subjiciuntur (cū aliàs Luna Saturno
juncta ægri regulariter pejus quodamō-
do habeant, in primis melancholici) Ea
etenim

etenim ratione spiritualis constellationis morbigicæ melancholiam inducunt, ut pote Mandragora, quæ Lunę cum Saturno mistum refert imperium, Maniam & dæmoniacos affectus inducit usurpata, ut homines ab alijs se dissociet, solitudinem & tenebrosa latibula tanquam Saturnina loca ament, non aliter atq; illi, qui melancholiã tentantur. Scapius etiam ob spermatis retentionem & corruptionẽ Melancholiam oriri Tralianus docet, Et hæc est violenta, quæ fit per motum antipathicum dum Venus in Saturnum convertitur, & hoc esse reor, quod Oribas. synopsis. lib. i. c. 6. dicit, Melancholicis Venerem conducere, Et quod Streteus lib. i. c. 5. asserit, Iuvenem quendam usu puellæ à melacholiã convaluisse, Licet & ipse Areteus existimet juvenem prius in puellam exorsisse & inde melancholiam incidisse. Ita namq; spiritus Saturninus in microcosmo exaltatus & malitatis suæ apicem adeptus subjecta & sibi dedicata corpora pro sua natura regit & hominis patientis imaginationem vellicet, Ut hæc de causa,
quod

quod quidem plures Medici unanimi-
ter afferunt, Conducere melancholicis,
ut in locis versentur tenebrosis, incon-
sultum existimem, licet illi ratione non
destituantur, eò quòd objecta sensus
moveant, & hac ratione nullis externis
objectis visis minus tententur morbo,
Tamen sciendum non sine ratione Ex-
perientiâ testatum faciente, quòd hâc
ratione Saturninus affectus clanculum
inducias sumat (etsi quodammodò spi-
ritus Saturninus quietari videatur) &
confortetur, Omnis namq; tenebrositas
Saturno amica est (quam & animalia
plantæq; omnes Saturninæ in *μεγακρόσ-
μω* amant) nec maligna & Saturno ob-
fuscata imaginatio cessat in tenebris.
Hinc Galenus de optime sectâ ad Thra-
sybulum docet, ridiculum esse Phrene-
ticis tenebras conferre, si enim tenebræ
tanquam crassiores luce astrictionem
augeant, delirium majus fieri, cum au-
cta restrictio delirium majus faciat; Et
quidem Phrenesin à Martiali spiritu Lu-
nam faciendæ microcosmicam causari
certum est, si enim nascēte aliquo Mars

L

in

in angulo terræ sit constitutus & Soli
ipsum quadrato sicut & Luna opposito
aspectu aspiciat, natum mali sensus, fa-
tuum vel phreneticum notat, teste Al-
bubatro de Nativitat. c. 65. Mars enim ira-
cundiæ præses est, quales sunt Phrene-
tici, Tralliano lib. I. c. 17. Et tenebræ tan-
quam Saturninæ minimè conducunt,
cum malefici & destructoris unius ma-
litas non alterius subjectis rebus curari
possit, quinimo illa καχεξία spiritualis au-
geatur, In Maniâ verò & melancholia
Spiritus Saturninus sympathicè con-
fortetur. Ut potius antipathicus mor-
bo locus sit radijs Solis probè exposi-
tus, rebusq; Solaribus sufficiendo aër
præparari debeat, ut Saturnina malitas
antipathicè infringatur, In quo quidem
commode utimur Succino & Carabe,
Ambra, Chrysia & nigra. Item odore-
tur mala citria, aurantia, conspergatur
locus floribus hypericonis, Enulæ, vio-
lis flavis & c. Audiat per intervalla sva-
vissimam Musicam circa se excitatam,
cum & Hippocrates 6. Epidem. 8. 16.
Auditus quosdam meliores, quosdam
verò

13. Bisph. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

dicat, minusq; displiceat, quòd olim
Galenì tempore Magus & Medicus qui-
dam ope hellebori nigri melancholicis
in affectibus sanguinem per inferiora a-
trum expurgare multorumq; sanitati
consultuerit, licet Galenì instinctu decol-
latus fuerit. Ut etiam dicta de causa Ori-
basius lib. 9. synopsis. c. 24. in qualibuscun-
que lienis affectibus corticem radicis
capparis summoperè commendet, si-
quidem crassos Saturninos humores,
quandoq; cruentos non modo per uri-
nam sed & per anum vacuat. Videant
ergo ij, qui talia medicamenta, quæ na-
turalem in malis humoribus expurgan-
dis viam aperiunt, cane pejus & angue
averfantur, Econtra venam quibus non
oportet, (cum tamen quibus oportet, id
est, summa necessitate compellente, se-
care moneat Hippocrates) & vitæ the-
saurum levissimâ de causa, cum maxi-
ma ægrotantium jacturâ profundunt.
Helleborus quidem niger certo tempo-
re collectus & ritè preparatus multum
hoc in casu præstat, Namq; meminì ma-
gno cum successu me extractum ipsius

melancholicis exhibuisse, perq;
mul sanguinem atrum excretum fuisse,
ægroq; convaluisse. Et Oribasius med.
collect. lib. 7. c. 27. testatur, Melampum
furentes. Præti filias Elleboro purgatas
restituisse. Hellebori quidem usum
magno cum periculo conjunctum esse
multi cum Mnesitheo clamitant, quod
quidem non negandum, cum periculo-
sissima symptomata excitet min⁹ cautè
exhibitus, quâ de causa Ctesio affirman-
te nullus fere Medicus olim Elleborum
dederit, cum neq; ejus temperiem, neq;
modum, neq; pondus, quod dandum
esset, illi cognoverint. Ut si quis hellebo-
rum potui daret, in primis hominem,
admonuerit, fore ut in magnum peri-
culum casurus esset, Et exijs, qui sumsis-
sent, multos suffocatos, paucos servatos
esse, Oribasius med. coll. lib. 8. c. 8. refert.
Sed aliud nos Chymia docet, quæ juxta
Astrologiam certo tempore & modo
helleborum colligit ritè præparat vene-
num $\epsilon\mu\epsilon\lambda\lambda\epsilon\beta\omicron\rho$ separando, dosiq; verâ ex-
hibendo. Sed de his specialioribus alibi.
Sub

Sub Saturnum porrò cadunt & He-
cticæ febres, quæ humorem vitalem
cum epotârunt omnem, solidas partes
attingunt, ut cum actuario lib. 3. me-
tho med. c. 21. loquar, Quibus namque
Saturnus tempore Nativitatis sextam
occupat, ij, hecticæ tentantur, notante
Montukno, si in primis cæteri Planetæ
in terreis vel igneis signis versentur &
sic viscerum omnium siccio rem consti-
tutionem novent. Cura harum con-
sistit in humectatione viscerum & om-
nium membrorum, cujus causa cor-
pus ab extra post leviusculam fricatio-
nem oleis Jovialibus vel Venereis,
utpote Violarum, Amygdalarum dul-
cium vel Liliorum & Rosarum illini-
tur, Ab intra Joviales cibi simul & Lu-
natici exhibentur. Et in primis com-
mendantur ij, quibus Luna cum Iove
mixtum præest, Nam hi, præterquam
quod humectent, simul bonum &
laudabilem sanguinem procreari do-
cti sunt. Huc quoque *μαλακία*,
ubi tanquam in senio, quo naturalis
tabes est, humiditas omnis partium.

absumitur notante Tralliano lib. 12. c. 5.
Rectè Jovialibus & Solaribus pellitur &
substantia amissa cum calore vitali re-
cuperatur, siquidem Saturninus affe-
ctus est, sicut & senium Saturno subji-
citur.

Lapidum quoq; & vesicæ & renum,
præses est Saturnus, adeò ut si Saturnus
significator egritudinum sit, eo existen-
te infortunato, & Luna per conjunctio-
nem vel aspectum alligetur, lapidem &
arenulas in vesica vel renibus portendit
notante Albubatro de nativitat. c. 75. Sicut
& aliàs omnis dolor gravans à Saturno
causatur. Rectè adhibentur ea quæ Mer-
curio cum Marte subjiciuntur, Ea nam-
que subtilitate salis penetrant & dissol-
vunt lapidem.

Et pestis sub Saturnum cadit quæ cō-
trario motu in Saturnum degenerat, ob
id gravissimum malum est. Rectè in pe-
ste adhibentur Venerea cum Solaribus
& Mercurialibus mista.

Jupiter in se si deficiat Jovialibus re-
stituitur, Si verò à collateralis inquinetur
destructore ijs restituitur, in quibus Sa-
turnum

turnum cum Jove naturâ junxit, & Solaribus cum Jovialibus mistis; Si verò antipathico destructore inquinetur, Martialibus & Jovialibus restituitur.

Sol si antipathicè inquinetur, Saturninis primò exhibitis, deinde Solaribus confortatur, Ita ut Jovialia jungantur Solaribus.

Venus si collateraliter inquinetur solum Saturninis quietatur. Si antipathicè, solum Venereis restituitur.

Mercurius ipse sibi succurrere doctus cum Sole & Luna, si tamen inquinetur pro ratione destructoris sympathica vel antipathica jungenda.

Luna si in se ipsa deficiat solummodo Lunaticis & Mercurialibus restituitur, si verò destruatur, pro ratione destructoris antipathice juvatur.

Ultimò positus cœli cuiusvis morbo curando conveniens indicandus, In morbo quidē Saturnino, Saturno ipso microcosmico in sua sede labefactato propter malitatis suæ excellentiam, Saturnus megacosmicus sit fortunatus, bono nimirum Fortunæ aspectu, utpote

trigono Iovis vel Veneris foveatur, Id
quod etiam in Martialibus morbis, ubi
in se deficit & peccat suo loco Mars, at-
tendendum. Econtra verò si Mars Io-
vem inquinet vel Lunam, & acutissi-
mos dolores pungentes causetur, con-
ducit, Mars sit debilis, peregrinus, in ca-
su, Iupiter econtra in exaltatione, sicut
& Luna vel Iupiter in propriâ domo,
hays Almugeia.

Mars enim omnium morborum a-
cutorum sicut & acutissimorum dolo-
rum præses est, ut quod olim Alexander
Magnus ægroans dixit, Lenta remedia
& segnes Medicos non expetere tempo-
ra sua Curtio lib. 3. notante, Id de Martia-
libus morbis dici queat. Unde rectè in
morbo destructoris vehementiâ prove-
niente, antipathicus destructoris fortis
est, & Iupiter Marti antipathicus, cum
etiam aliàs Iupiter mala omnia oblite-
rare vel certe diminuere soleat. Si verò
Solaris Spiritus deficiat ob conservato-
ris imbecillitatem, sive pars tentetur So-
laris ob destructoris vehementiam,
semper conducit, Sol sit fortis in suâ
Exalta-

Exaltatione sive propriâ domo, destru-
tores verò debiles, Insuper foveatur Sol
trigono Iovis aspectu vel Mercurij pro
ratione morbi.

Ita si Venus antipathicè labefactetur,
Saturnus sit peregrinus, debilis, in casu
vel detrimento, E contra Venus fortu-
nata in Exaltatione vel aliâ dignitate
Essentiali. Si verò venus à Marte inqui-
netur, Saturnus Veneri verè antipathi-
cus sit fortis & fortunatus, Venus verò
debilis & peregrina à Marte dissociata.
Ita in Mercurialibus affectibus Mercuri-
us semper sit fortis Iovi conjunctus vel
Soli, sive inquinetur à Saturno vel Mar-
te, si enim à Saturno, tunc Sol Mercurio
conjunctus sit, Si à Marte, Iupiter cum Mer-
curio jungatur, Ita quoq; in Lunaticis
morbis, si ab Infortunis inquinetur Lu-
na microcosmica, pro ratione destructo-
ris, Luna ab antipathicis aspiciatur bo-
no aspectu, Licet verò multi morbi sint
qui breve tempus curandi & eadem die
medicari desiderēt Hip. 4. aphor. 10. no-
tante, ut non secundū debitum aspectū
cœlestem

coelestem agere queat Medicus, Tamen
postremo attendendum & microscopi-
mica astra probe superiorum vim sup-
plere posse, ut non absq; causa Hippo-
crates s. Epidem. 7. Animum contrari-
um & non consentientem morbo me-
dicamenti vice esse affirmaverit.

Et hæc, Lector amande, genera-
liter indigitata sufficiant, sine quo-
rum cognitione Medicinæ tyro pa-
rum vel nihil intelliget eorum, quæ,
Deo dante, in libro nostro de quin-
tuplici morborum Ente tractabun-
tur, Modo ἀπὸ μηχανῆς ὁ θεός quidam
appareat, cui nostra placeant, & si-
cut olim manali lapide circumve-
cto Aquælitium, ita patronus Mu-
sarum & Apollinis adhosпитetur.
Hisce vale, & hæc ex veris fundamē-
tis extructa contra Matticos defen-
dere stude, qui ita mentes suas sunt
κακῶσι μοι, ut maledictis velitando, si
propria

NB

Einige gefunden aus 4 to
Euch nur am Titel,
blatte,

Etzler, August,

Introductorium iatro-mathematicum

Hala Saxonia 1622

Alch. 221#Beibd.2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10252929-9

VD17 39:143334B